

SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001

„A SZOCIÁLIS ÁGAZAT MÓDSZERTANI ÉS INFORMÁCIÓS RENDSZEREINEK
MEGÚJÍTÁSA” C. KIEMELT PROJEKT

A kapcsolattartási ügyeleti protokoll tervezet tartalmi, szabályozási támogatásának döntés-előkészítő tanulmány

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Székhely: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Postacím: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Honlap: www.szgyf.gov.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

I.	Vezetői összefoglaló	3
II.	A szabályozóanyagok készítésének módszertana	4
III.	Hálózati szakértők véleménye.....	8
IV.	Szabályozási javaslat	9
V.	A rendelkezésre álló informális szabályozó anyagok felhasználhatósága	12
VI.	Felhasznált források	14
VII.	Melléklet.....	15
	VI.1. Kapcsolattartási ügyelet jogi normában történő hatályos szabályozása.....	15
	VI.2. Összefoglaló a „Kapcsolattartási ügyelet” protokoll első változatának hálózati véleményezéséről	20

I. Vezetői összefoglaló

Jelen dokumentum célja, hogy a család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosított kapcsolattartási ügyelet vonatkozásában elkészítendő szabályozó anyag szempontrendszerére, tartalmára, szabályozási elveire javaslatot tegyen, ezáltal a szakmai irányító számára döntéselőkészítő dokumentumként szolgáljon.

A dokumentumban bemutatásra kerülnek az egyes szabályozó anyag típusok, a jelenleg kiadott szabályozó anyagok áttekintésre kerülnek.

A kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás működéséről és működtetéséről készített szabályozóanyag tervezet véleményezésének összegző tapasztalatai rögzítésre kerülnek. A szolgáltatás jogi normában rögzített szabályozása áttekintésre kerül.

A fentiek figyelembe vételével a dokumentum javaslatot tesz arra, hogy a kapcsolattartási ügyelet működtetésével kapcsolatban milyen formában és tartalommal lenne szükséges szabályozó anyag kiadása.

II. A szabályozóanyagok készítésének módszertana

Általánosságban egy szabályozó anyag műfaja a felhasználás céljától függ, lehet standard, protokoll, irányelv, útmutató, ajánlás, módszertan, kézikönyv, felhasználói segédlet, stb.

A szakmai gyakorlatban is és a jogszabályi környezetben is többféle fogalom használatos, gyakran egymás szinonimájaként, azonban sok esetben a fogalmak használata a mögöttes tartalmának ismerete és célhoz kötöttség nélkül történik.

A szociális és gyermekjóléti-, gyermekvédelmi szolgáltatások területén több kísérlet is volt a generális sztenderdizálásra, azonban ez csak parciális módon valósult meg és főképp a szolgáltatási, valamint ellenőrzési gyakorlat kényszerítette ki az egyes szabályozó anyagok elkészítését.

A különböző szabályozó anyagoknak többféle csoportosítása történt meg (ld. részletese Mester 2008.).

A szabályozó anyagok célját rendezőelvnek tekintve a következőképp definiálhatók a szabályozók:

Standard: a szociális-, gyermekjóléti-, gyermekvédelmi szolgáltatás, vagy szolgáltatás elem biztosításának általános (tárgyi, személyi, szakmai) követelményeit leíró dokumentum, azaz egy működési feltételről szóló szabvány.

Protokoll: az egyes szolgáltatási tevékenység elvégzésének módját leíró dokumentum, azaz folyamatszabályozó dokumentum.

Irányelv: a szolgáltatási módozatok alapelveit és végrehajtáshoz kötődő gyakorlati ajánlásait írja le.

Szakmai/módszertani útmutató/ajánlás: adott szolgáltatáshoz, szolgáltatáselem jogszerű és megfelelő minőségű biztosítását támogató dokumentum, gyakran azokra a részletszabályokra tér ki tételesen, amelynek jogi normában történő szabályozására nincs mód.

Az egyes szabályozó anyagok kiadásának körülményei lényegesek. A gyakorlatban más „súly” van annak a szabályozónak, amelynek betartását jogszabály teszi kötelezővé és más súlyú az a szabályozó anyag, amely nincs jogi normában „meghivatkozva”. Szintén más a súly a szakmai irányítószerv és annak vezetője (miniszter) által kiadott szabályozónak és más a súly a háttérintézmény vezetője által kiadományozott dokumentumnak.

Lényeges a gyermekvédelem területén kiemelni, hogy a jelzőrendszerrel kapcsolatos kötelezettségek társágzatok jogszabályaiba és szabályozóanyagaiba is bekerültek. Ezen körülmény a jogalkalmazás kikényszeríthetősége végett fontos.

A szociális-, gyermekjóléti-, gyermekvédelmi szolgáltatások esetében a következő szabályozó anyagokat hivatkozva jogi norma (Ld. [Felhasznált források](#)):

Szabályozó	Kiadja	Közzététel kijelölt helye	Közzététel megvalósulása
- család- és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása (Rendelet 1. § (2) bekezdés, Nmr. 6. § (1) bekezdés)	miniszter	miniszter honlapja	miniszter honlapja, Szociális Ágazati Portál
- támogató szolgáltatás működtetése (Rendelet 39/E.§)	miniszter	miniszter honlapja	miniszter honlapja, Szociális Ágazati Portál
- közösségi ellátások (Rendelet 39/M.§)	miniszter	miniszter honlapja	miniszter honlapja, Szociális Ágazati Portál
- komplex szükségletfelmérés szakmai módszerei (Rendelet 100/B.§ (3) bekezdés a) pont)	miniszter	miniszter honlapja	Szociális Ágazati Portál
- fejlesztő foglalkoztatás (Rendelet 110/J.§ (1) bekezdés f) pont, (2) bekezdés b) pont)	-	-	Szociális Ágazati Portál FSZK Nkft.
- valamennyi szociális szolgáltatás szakmai feladatai teljesítésének segítése általános szabály (Rendelet 111. §)	miniszter	-	miniszter honlapja, Szociális Ágazati Portál Kiadásra került: Demenciával élők nappali ellátása szakmai ajánlás Vonalvezető Házi segítségnyújtás szolgáltatást biztosítók számára Szakmai ajánlás Nappali Intézmény szenvedélybetegek részére Szakmai ajánlás Nappali Intézmény pszichiátriai betegek részére Szakmai ajánlás - Idősek nappali ellátása
- a gyermek bántalmazással szembeni védelemhez való jogának érvényesítése	miniszter	miniszter honlapja	miniszter honlapja, Szociális Ágazati Portál

érdekében készült egységes elvek és módszertan (Gyvt. 5/A. §, 11. § (1a) bekezdés, Nmr. 2/B.§)			
- a gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményben és a javítóintézetben felmerült gyermekbántalmazási esetek kivizsgálása és kezelése érdekében készült fenntartói, ágazati módszertan (Gyvt. 11. § (1b) bekezdés)	miniszter	miniszter honlapja	miniszter honlapja, Szociális Ágazati Portál
- jelzőrendszer módszertana (Gyvt. 17. § (7) bekezdés)	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság honlapja	miniszter honlapja Szociális Ágazati Portál
- óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás biztosítása (Nmr. 26. § (3) bekezdés)	miniszter	miniszter honlapja Szociális Ágazati Portál	miniszter honlapja Szociális Ágazati Portál
- a nyílt örökbefogadás előkészítése és az örökbefogadás utánkövetésének biztosítása (Nmr. 148/D. §)	miniszter	miniszter honlapja	miniszter honlapja
- Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja (Nmr. 41.§, 10. melléklet)	miniszter	jogszabály	bölcsődei módszertani szakmai szervezet (Magyar Bölcsődék Egyesülete)
- bölcsőde tárgyi feltételei (Nmr. 51/O. § (2) bekezdés)	bölcsődei módszertani szakmai szervezet	-	bölcsődei módszertani szakmai szervezet (Magyar Bölcsődék Egyesülete)
- napközbeni gyermekfelügyelet (Nmr. 51/M. § (3) bekezdés)	bölcsődei módszertani szakmai szervezet	-	bölcsődei módszertani szakmai szervezet (Magyar Bölcsődék Egyesülete)
- alternatív napközbeni ellátások közegészségügyi követelményei (Nmr. 51/S. § (3) bekezdés)	bölcsődei módszertani szakmai szervezet	-	bölcsődei módszertani szakmai szervezet (Magyar Bölcsődék Egyesülete)

- gyermekvédelmi szakellátás biztosítása (Nmr. 136. § (5) bekezdés)	területi gyermekvédelmi szakszolgálat	-	-
- megelőző pártfogó felügyelői tevékenység módszertana (Gyvt. 101. § (2) bekezdés dd) pont)	miniszter	-	-
- Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatás nyújtása (Gyesz. 9. §)	miniszter (BM)	miniszter honlapja Szociális Ágazati Portál	-
- tanoda szolgáltatás nyújtása (Gyesz. 17. §)	miniszter (BM)	miniszter honlapja Szociális Ágazati Portál	Szociális Ágazati Portál
-	-	miniszter honlapja	Szakmai ajánlás - Családok Átmeneti Otthona keretében megvalósuló külső férőhelyek szakmai feladat ellátáshoz

A szabályozóanyagok zömét a szakmai irányításért felelős miniszter, kisebb részét módszertani feladatellátásra kijelölt szerv adja ki. A miniszter által kiadott szabályozóanyagok közzététele gyakorlatban a miniszter honlapján, azaz Kormányzati Portálon és/vagy a Szociális Ágazati Portálon történik.

A szabályozó anyagok szerkezete, felépítése eltérő, a szabályozó anyagok készítésére vonatkozó normatív utasítás nem került kiadásra. A szakmai ajánlások többségében a műfajok keverednek. Kivételt képeznek ez alól a család- és gyermekjóléti szolgáltatás szabályozó dokumentumai, amelyek a szakmai ajánlás és a protokoll műfaj kereteinek megfelelően készültek el.

A szabályozó anyagok felértékelődnek a jövőben, különösen a Jat. 2019. március 15-től hatályos változását figyelembe véve, amely alapján a jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály ne tartalmazzon indokolatlanul olyan rendelkezést, amely normatív tartalommal nem rendelkezik és közjogi szervezetszabályozó eszközben is megalkotható.

III. Hálózati szakértők véleménye

A „Protokoll A család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosított kapcsolattartási ügyelet működéséről és működtetéséről” nevű tervezet megküldésre került a hálózati tagoknak. Az anyagot a hálózati tagok áttekintették és területenként észrevételeiket az anyagban történő korrektúra jelöléssel vagy/és vélemény formájában megküldték.

A megküldött megjegyzések nagy része formai és stilisztikai jellegű, valamint a jogszabályok változásának lekövetésére vonatkozik.

A megküldött véleményekben több a kapcsolattartás tárgyi és személyi feltételrendszerének (erőforrások) biztosítására vonatkozó megjegyzés van. Ezek megfelelőségében nincs egységes álláspont, csak annyiban, hogy a véleményezők jelzik, hogy jelenleg nagyon eltérőek a meglévő tárgyi és személyi feltételek, illetve aggályukat fejezik ki a személyi feltételek biztosíthatósága tekintetében. Az önkéntes segítő bevonását a véleményezők egyöntetűen elutasítják és kockázatosnak tartják. A mediátor kapcsán az elfogadható képesítések szintén vitatottak és a képesítési előírások teljesíthetőségével kapcsolatban aggályok vannak, ami szintén az erőforrások hiátusaira vezethető vissza.

A beérkezett vélemények többsége konkrétan rögzíti, hogy javasolt differenciálni a Kapcsolat Alapítvány által kidolgozott kapcsolatügyelet és a Gyvt. által a család- és gyermekjóléti központ kötelező feladataként nevesített kapcsolattartási ügyelet közt és a véleményezők javasolják, hogy kizárólag a kapcsolattartási ügyeletre vonatkozó tartalmak jelenjenek meg az anyagban. A beérkezett észrevételek többsége az Nmr. 22. § (1) bekezdés d) pontja szerinti kapcsolatügyeleti szolgáltatás megvalósításának szakmai-módszertani kérdéseire is irányul.

A korábban keletkezett útmutatásokat, iránymutatásokat a véleményezők javasolják hivatkozásként, irodalomjegyzékben feltüntetni és az anyag önálló irodalomjegyzékkel való ellátását előremutatónak vélik.

A véleményezők maguk sem egységesek a kapcsolattartásban érintettek megnevezése tekintetében, de atkintetben igen, hogy a kapcsolattartásban érintettek megnevezését az anyagban egységesen szükséges használni.

A véleményekben több helyi gyakorlatra történő utalás és gyakorlati megvalósítás során felmerülő probléma megjelenik és az is látható, hogy területenként – főképp Budapest és vidék viszonylatában – eltérő problémák merülnek fel, amelyek nem pusztán esetszámból adódnak, hanem az igénybevevői kör eltérő élethelyzetéből, státuszából is fakadnak.

A hálózati tagok részéről megküldött vélemények a jogszabályi előírások eltérő értelmezéséből adódnak, valamint abból, hogy a szolgáltatás biztosításához szükséges erőforrások rendelkezésre állásához nincsenek jelenleg garanciák.

Nyilvánvaló, hogy a szolgáltatás az erőforrások megléte esetén biztosítható, azonban látható a megfogalmazott véleményekből is, hogy kétséges a jogszabály értelmezése, a gyakorlat területenként eltérő és vannak olyan időszerű kérdések a gyakorlatban, amelyre a jogszabályi keretek még nem adnak választ.

Összefoglalva elmondható, hogy a véleményezés rámutat arra, hogy a feladatellátás eljárási kérdéseit, valamint szakmai és módszertani kérdéseit egyaránt szükséges szabályozóanyagban megjeleníteni, mert ezzel segíthető érdemben a szakemberek munkája.

IV. Szabályozási javaslat

Általános javaslatok

Célszerű lenne külön kezelni az eljárási kérdéseket (protokoll), valamint az anyagi kérdéseket (ajánlás). Ennek megfelelően javasolt az erőforrások megfelelőségére vonatkozó kérdéseket a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás biztosításának eljárásrendjétől elválasztani.

Az erőforrások rendelkezésre állásával kapcsolatban lényes, hogy a fenntartóktól csak abban az esetben kényszeríthető ki a megfelelő tárgyi és személyi feltételek biztosítása, ha arról jogi norma (Nmr.) rendelkezik, legalább minimálisan úgy, hogy szabályozó anyag kötelező betartását hivatkozza (ld. gyermekek napközbeni ellátása).

Szükséges a mediáció és a konfliktuskezelés szakmai-módszertani kérdéseit az eljárási kérdésektől elválasztani és ezt egy külön szakmai-módszertani ajánlásban rögzíteni.

Javasolt, hogy **2 darab szabályozóanyag** kerüljön kiadásra:

- 1. Protokoll a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatásról** (a továbbiakban: Protokoll)
célcsoport (kinek szól): család- és gyermekjóléti központ, bíróság, gyámhatóság
célja: a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás működtetésének eljárási kérdései
- 2. Szakmai ajánlás család- és gyermekjóléti központoknak a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás működtetésére** (a továbbiakban: Szakmai ajánlás)
célcsoport (kinek szól): család- és gyermekjóléti központ munkatársai, fenntartója, működést engedélyező szerv
célja: a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás működtetésének anyagi, szakmai kérdései

A szabályozó anyagokat jogi normában (legalább Nmr.) hivatkozni szükséges, a Protokoll esetében a gyámhatóság és a bíróság érintettsége okán egyéb jogszabályban, illetve rájuk vonatkozó egyéb közjogi szervezetszabályozó eszközben is szükséges lenne megjeleníteni.

Javaslat a szabályozó anyagok felépítésére és tartalmára

1. Protokoll a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatásról

I. Bevezetés

- Milyen felhatalmazás, jogszabályi hivatkozás alapján és miért, milyen célból készült el a dokumentum (Kinek? Mit? Mikor? kell csinálni?)
- Kinek szól a dokumentum: család- és gyermekjóléti központ, gyámhatóság, bíróság

II. Kapcsolattartási ügyelet szolgáltatástartalma

- Jogszabályi háttér rövid bemutatása
- Nmr. 22. § (1) bekezdés a), b), c) és d) pontjainak rövid kifejtése, hogy mit takar a felsorolt rész szolgáltatás, azaz:
A kapcsolattartási ügyelet a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatása, melynek részei:
 1. helyszín biztosítása
 2. felügyeletet ellátó szakember saját erőforrásból való biztosítása **VAGY** más erőforrásból biztosított felügyeletet ellátó szakember jelenlétének lehetővé tétele
 3. gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció), melynek igénybevétele történik
 - a) hatósági kötelezésre
 - b) önkéntesen
 4. konfliktuskezelő szolgáltatás **VAGY** önálló szakmai módszertani programmal rendelkező kapcsolatügyi szolgáltatás

III. Kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás igénybevétele

- Önkéntes igénybevétel folyamatleírása, folyamatábra
- Kötelezésre történő igénybevétel folyamatleírása, folyamatábra
- Illetékességi szabályok

IV. Hatáskörök, feladatok, dokumentációs kötelezettségek

- Az érintettekre vonatkozó feladatok (cselekvés, tájékoztatási-információ adási kötelem) rögzítése határidővel, valamint dokumentációs kötelezettség megjelölésével
- munkafolyamatok leírása, folyamatábra
- Egyértelműen legyen rögzítve, hogy mi a feladata az alábbi szereplőknek
 - család- és gyermekjóléti központ
 - gyámhatóság
 - bíróság
 - ügyfél

V. Együttműködés, kommunikáció

- A kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás hatékony és eredményes működtetése elősegítése érdekében a szereplők közti kapcsolattartás formáinak rögzítése

VI. Fogalomtár

VII. Dokumentum minták

2. Szakmai ajánlás család- és gyermekjóléti központoknak a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás működtetésére

I. Bevezetés

- Milyen felhatalmazás, jogszabályi hivatkozás alapján és miért, milyen célból készült el a dokumentum (A család- és gyermekjóléti központnak a szolgáltatást HOGYAN? kell nyújtani?)
- Kinek szól a dokumentum: család- és gyermekjóléti központ

II. Kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás biztosításával kapcsolatos szakmai alapelvek

- idézés minimum szemléletben a következők dokumentumokból: ENSZ Gyermekjogi Egyezmény I. rész 9/3. sz. cikkelye, Kapcsolatügyeletek Európai Chartája

III. Kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás munkaformái

- Nmr. 22. § (1) bekezdés a), b), c) és d) pontjaihoz tartozóan a releváns munkaformák tételes bemutatása

IV. Kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás munkamódszerei

- Mediáció, konfliktuskezelés módszerének bemutatása
- Alkalmazási peremfeltételek

V. Feladatellátás minimum feltételei

- az Nmr. 22. § (1) bekezdés a), b), c) és d) pontjaihoz tartozóan a minimális tárgyi, személyi feltételek rögzítése
- család- és gyermekjóléti központ tevékenységi körébe való beágyazottság erőforrásgazdálkodási szempontból

VI. Szakirodalmak

VII. Dokumentum minták

V. A rendelkezésre álló informális szabályozó anyagok felhasználhatósága

A Magyar Kapcsolattüzeleti Mediátorok Országos Szakmai Szövetsége (a továbbiakban: MAKAMOSZ) által 2007-ben kiadott protokoll egyes fejezeteinek az új szabályozási struktúrában való felhasználhatóságát az alábbi táblázat foglalja össze.

MAKAMOSZ PROTOKOLL FEJEZETCÍME	FELHASZNÁLHATÓSÁG		MEGJEGYZÉS
	Szabályozó anyag 1. protokoll	Szabályozó anyag 2. szakmai ajánlás	
A GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT (ÉS KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELETET MŰKÖDTETŐ GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT) KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELETI/KAPCSOLATÜGYELETI SZOLGÁLTATÁSA		X, alapelvek leírásánál	idő múlására való tekintettel a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően át kell dolgozni
TÁRGYI ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEK		X feladatellátás minimumfeltét eleihez	teljes újragondolást igényel az idő múlására, a rendelkezésre álló erőforrásokra, valamint a munkaerőpiaci helyzetképre való tekintettel
A KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET/KAPCSOLATÜGYELET SZOLGÁLTATÁS TERÜLETI ILLETÉKESÉGE	X szolgáltatás igénybevétele résznel		idő múlására való tekintettel a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően át kell dolgozni
A KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET/KAPCSOLATÜGYELET SZOLGÁLTATÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA	X szolgáltatás igénybevétele résznel		idő múlására való tekintettel a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően át kell dolgozni
A MEDIÁCIÓS ÜLÉSEN LÉTRE JÖVŐ ÍRÁSBELI MEGÁLLAPODÁS MINIMÁLISAN A KÖVETKEZŐKET TARTALMAZZA		X munkamódszerek résznel	átdolgozással
A KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET/KAPCSOLATÜGYELET SZOLGÁLTATÁS SORÁN ALKALMAZOTT MÓDSZER - A MEDIÁCIÓ		X munkamódszerek résznel	átdolgozással
A MEDIÁCIÓ ALKALMAZHATÓSÁGA A KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET/KAPCSOLATÜGYELET MUNKA SORÁN		X munkamódszerek résznel	átdolgozással

A KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET/KAPCSOLATÜGYELETI MUNKA FOLYAMATA	X hatáskörök, feladatok leírásánál		átdolgozást igényel
A KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET/KAPCSOLATÜGYELETI MUNKA FORMÁI, SZINTJEI		X munkaformák leírásánál	átdolgozást igényel
A KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELETET/ KAPCSOLATÜGYELETET KAPCSOLATATA BÍRÓSÁGOKKAL ÉS A A GYÁMHIVATALOKKAL	X együttműködés, kommunikáció részben		
DOKUMENTÁCIÓ	-	-	teljes átdolgozást igényel
MELLÉKLETEK			
A KAPCSOLATÜGYELET ETIKAI KÓDEXE		X szakirodalom	
KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET/KAPCSOLATÜGYELET HÁZIRENDJE (MINTA)		X dokumentum minta	teljes átdolgozást igényel
INTÉZMÉNYI KERET-MEGÁLLAPODÁS (MINTA)	X dokumentum minta		teljes átdolgozást igényel
A GYERMEK-SZÜLŐ KAPCSOLAT FENNTARTÁSÁVAL FOGLALKOZÓ, KAPCSOLATÜGYELETEK EURÓPAI CHARTÁJA		X szakirodalom	
ELŐJEGYZÉSI NAPLÓ		X dokumentum minta	teljes átdolgozást igényel
KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET/KAPCSOLATÜGYELET NAPLÓ (MINTA)		X dokumentum minta	teljes átdolgozást igényel
TÁJÉKOZTATÓ SZÜLŐK SZÁMÁRA A KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET/KAPCSOLATÜGYELETRŐL		X dokumentum minta	teljes átdolgozást igényel
A KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET/KAPCSOLATÜGYELETI MEDIÁTOROK MUNKAKÖRI LEÍRÁSA		X dokumentum minta	teljes átdolgozást igényel
MUNKAKÖRI LEÍRÁS A KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET/KAPCSOLATÜGYELET ÖNKÉNTES SEGÍTŐI RÉSZÉRE (MINTA)	-	-	nem releváns

VI. Felhasznált források

Szakirodalom

1. A szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások standardizációja, Kapocs 2006. 6. szám
<http://www.kapocsfolyoirat.hu/kapocs/archives/2006-5-6-27.pdf>
2. Mester Dániel - A szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások sztenderdjeinek felülvizsgálata és modellezése során szerzett tapasztalatok Kapocs 2008. 3. szám
http://www.ncsszi.hu/download.php?file_id=1106 valamint
<http://www.kapocsfolyoirat.hu/kapocs/archives/2008-7-3-36.pdf>
3. Tartalomszabályozáson alapuló indikátorképzés, A szociális és gyermekvédelmi ellátórendszer fogyasztóvédelmi és szakmai ellenőrzési kereteinek újragondolása, Készült a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, TÁMOP-5.4.1-12/1-2012-0001 számú kiemelt projekt keretében
4. A kapcsolattartási ügyeletek helyzete, lehetőségei és korlátai a válások során fellépő kapcsolati problémák kezelésében, Sik Dorka, Szécsi Judit – ELTE TáTK, Szociális Munka Tanszék
5. Kapcsolattartási ügyelet/ kapcsolatügyelet szakmai protokoll, Magyar Kapcsolatügyi Mediátorok Országos Szakmai Szövetsége, 2007.,
<https://www.makamosz.hu/dokumentumok/category/5-alap-dokumentumok?download=2:kapcsolattartasi-ugyelet-kapcsolatugyelet-szakmai-protokoll>

Jogszabály

1. 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Rövidítés: Ptk.)
2. 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról (Rövidítés: Jat.)
3. 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Rövidítés: Gyvt.)
4. 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Rövidítés: Szt.)
5. 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról (Rövidítés: Gyer.)
6. 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (Rövidítés: Gyesz.)
7. 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (Rövidítés: Rendelet)
8. 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (Rövidítés: Nmr.)

VII. Melléklet

VI.1. Kapcsolattartási ügyelet jogi normában történő hatályos szabályozása

Gyvt.

40/A. §

(2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

- a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít
- ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,

...

(Megjegyzés:

62/E. § A területi gyermekvédelmi szakszolgálat a Ptk. 4:177. § szerinti, a gyámhatósági eljárásban a családjában élő vagy a nevelésbe vett gyermek érdekében tekintettel elrendelt vagy a szülők kérelmére biztosított közvetítői eljárás esetén - a szülők egymással, illetve a gyermekkel való megfelelő együttműködésének kialakítása érdekében - közvetítőt biztosít. A közvetítő a területi gyermekvédelmi szakszolgálat, a gyámhatóság vagy a gyermekjóléti szolgálat, a gyermekjóléti központ székhelyén támogatott közvetítői eljárás keretében nyújt szolgáltatást az érintett szülő és gyermek számára.

132. § (6) A gyermek és hozzátartozói közötti kapcsolattartás szabályozása vagy annak végrehajtása iránti eljárásban felmerülő konfliktus megoldására a gyámhatóság kezdeményezheti vagy a gyermek érdekében elrendelheti a konfliktusnak - a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint lefolytatott - közvetítői eljárás vagy támogatott közvetítői eljárás keretében történő rendezését.

Ptk. 4:177. § [Közvetítés a gyámhatósági eljárásban]

A gyámhatóság, kérelemre vagy a gyermek érdekében hivatalból, a szülői felügyeletet gyakorló szülő és a gyermektől különélő szülő közötti megfelelő együttműködés kialakítása, a különélő szülő jogainak biztosítása - ideértve a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartást - érdekében a szülők számára közvetítői eljárás igénybevételét rendelheti el.)

Nmr.

Kapcsolattartási ügyelet

22. § (1) A kapcsolattartási ügyelet biztosítja

- a) a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt,
- b) a felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően a felügyeletet ellátó szakembert, vagy lehetővé teszi más felügyeletet ellátó szakember jelenlétét,
- c) az érintettek kérésére, valamint a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárást (mediáció), melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának

segítése, közöttük megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása, és

d) a konfliktuskezelő szolgáltatást vagy az önálló szakmai módszertani programmal rendelkező kapcsolatügyi szolgáltatást.

(2) A család- és gyermekjóléti központ a felügyelt kapcsolattartás

a) elmaradása esetén annak elmaradásáról öt napon belül,

b) megvalósulásáról, az ott történekről, a szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy és a gyermek kapcsolatának alakulásáról, a felügyelet fenntartásának szükségességéről felkérésre, vagy

c) felülvizsgálatára vonatkozó javaslatáról hivatalból tájékoztatja a gyámhivatalt.

(3) A felek hatósági eljárást mellőző kezdeményezése esetén gyermekvédelmi közvetítést az a személy végezhet, aki a szociális továbbképzések rendszerében minősített konfliktuskezelő vagy mediációs programon képzésben részesült, illetve az ilyen program tréner. A minősített programon képzésben részesültnak kell tekinteni azt a személyt is, akiről a programot minősítő személy, illetve szervezet igazolja, hogy minősített programon szerzett tanúsítványt.

(4) A kapcsolattartási ügyelet az érintettek igényeinek megfelelően a kapcsolattartásra megfelelő feltételekkel rendelkező család- és gyermekjóléti szolgálatnál is biztosítható.

(5) A család- és gyermekjóléti központ a nevelőszülői hálózat működtetőjével, a gyermekotthonnal kötött külön megállapodás alapján a szolgáltatást a nevelőszülőnél, a gyermekotthonban elhelyezett gyermek és a kapcsolattartásra jogosult vér szerinti szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy között is biztosíthatja.

(6) A titkos menedékházban, a kapcsolati erőszak áldozatait fogadó krízisközpontban és az emberkereskedelem áldozatait fogadó átmeneti szálláson élő szülő gyermekére - amennyiben a külön élő szülő kapcsolattartásra jogosult - a kapcsolattartási ügyelet e § szerinti szabályai irányadóak azzal, hogy a kapcsolattartás helyszíne nem lehet a titkos menedékház, krízisközpont és átmeneti szállás.

Ptk.

4. A kapcsolattartás

4:178. § [A kapcsolattartás joga]

(1) A gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermeket nevelő szülő vagy más személy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani.

(2) A gyermekétől különélő szülő - ha a bíróság vagy a gyámhatóság eltérően nem rendelkezik - jogosult és köteles gyermekével kapcsolatot tartani.

(3) A szülőnek joga van gyermekével kapcsolatot tartani akkor is, ha a szülői felügyeleti joga szünetel, kivéve, ha a gyermek vagy a gyermekkel közös háztartásban élő

hozzátartozója sérelmére elkövetett cselekmény miatt elrendelt távoltartó határozat hatálya alatt áll.

(4) Kivételesen indokolt esetben, a gyermek érdekében azt a szülőt is fel lehet jogosítani a gyermekkel való kapcsolattartásra,

a) akinek a szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette;

b) aki hozzájárult gyermekének a másik szülő házastársa által történő örökbefogadásához; vagy

c) akinek szülői felügyeleti joga a gyermek ismeretlen személy által történő örökbefogadásához adott hozzájárulásával vagy azért szűnt meg, mert a szülő a gyermeket - annak érdekében, hogy más nevelje fel, személyazonosságának feltárása nélkül - egészségügyi intézményben, arra kijelölt helyen hagyja, a gyermekért hat héten belül nem jelentkezik, és a gyermek örökbefogadására nem került sor.

(5) A (4) bekezdés szerinti esetben a szülőnek a gyermekkel való kapcsolattartásra való feljogosításáról a szülői felügyeletet megszüntető bíróság vagy - ha a gyermeket nevelésbe vették - a gyámhatóság dönt.

4:179. § [Kapcsolattartásra jogosult más hozzátartozók]

(1) A kapcsolattartásra a nagyszülő, a testvér és - ha a szülő és a nagyszülő nem él vagy a kapcsolattartásban tartósan akadályozva van, vagy a kapcsolattartási jogát önhibájából nem gyakorolja - a gyermek szülőjének testvére és szülőjének házastársa is jogosult.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyek kapcsolattartási jogát nem érinti az, ha az a házasság, amelyből az örökbe fogadott gyermek származik, a gyermek szülőjének halála folytán szűnt meg, és a házastárs a másik házastárs korábbi házasságából származó gyermekét fogadja örökbe.

(3) A kapcsolattartásra - ha a gyermek hosszabb időn keresztül a háztartásában nevelkedett - kérelmére feljogosítható a volt mostoha szülő, nevelőszülő, gyám és az is, akinek a gyermekre vonatkozó apasági vélelmét a bíróság megdöntötte.

4:180. § [A kapcsolattartási jog tartalma]

(1) A kapcsolattartási jog magában foglalja a gyermekkel való személyes találkozást, a gyermeknek a lakóhelyéről vagy a tartózkodási helyéről rendszeresen, meghatározott időtartamra történő elvitelét, a gyermekkel időszakonként, elsősorban az oktatási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttlétet, és kiterjed a kapcsolat személyes találkozás nélküli fenntartására.

(2) A kapcsolattartás joga - ha a bíróság vagy a gyámhatóság a gyermek érdekében eltérően nem rendelkezik - az (1) bekezdésben foglalt keretek között kiterjed a gyermek meghatározott időtartamú külföldre vitelére is.

(3) A gyermek elvitelével felmerülő kiadások - ha a bíróság vagy a gyámhatóság eltérően nem rendelkezik - a kapcsolattartásra jogosultat terhelik.

4:181. § [A kapcsolattartás rendezése]

(1) A kapcsolattartásról a házassági vagy a szülői felügyelet rendezése iránti perben a szülők egyezsége köthetnek; egyezségük hiányában a kapcsolattartásról - kérelemre vagy a gyermek érdekében hivatalból - a bíróság dönt. Ha házassági vagy a szülői felügyelet rendezése iránti per nincs folyamatban, a kapcsolattartásról a szülők megegyezésének

hiányában a gyámhatóság dönt. A döntés előtt az érdekelteket és az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket meg kell hallgatni.

(2) A kapcsolattartásról a bíróság vagy a gyámhatóság a gyermek korának, egészségi állapotának, életkörülményeinek, a szülők személyes körülményeinek és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek véleményének figyelembevételével rendelkezik.

(3) A kapcsolattartásra vonatkozó határozatban rendelkezni kell a kapcsolattartás gyakoriságáról, időtartamáról, folyamatos vagy időszakos voltáról, arról, hogy felügyelt kapcsolattartásra kerül-e sor, továbbá a gyermek átadásának és visszaadásának helyéről, idejéről és módjáról, a kapcsolattartás elmaradására vonatkozó értesítési kötelezettségről és az elmaradt kapcsolattartás pótlásáról.

(4) Ha a kapcsolattartás kérdésében a bíróság döntött, a kapcsolattartás megváltoztatását a határozat jogerőre emelkedésétől számított két éven belül a bíróságtól lehet kérni.

4:182. § [Tájékoztatási kötelezettség; az elmaradt kapcsolattartás pótlása]

(1) A kapcsolattartást akadályozó körülményekről a felek késedelem nélkül kötelesek tájékoztatni egymást.

(2) A jogosultnak fel nem róható okból elmaradt kapcsolattartást a legközelebbi megfelelő időpontban, de legkésőbb hat hónapon belül pótolni kell.

4:183. § [Felelősség a kapcsolattartás akadályozásáért, szabályainak megszegéséért]

(1) Ha a kapcsolattartásra jogosult vagy kötelezett személy a kapcsolattartást kellő indok nélkül akadályozza vagy szabályait megszegi, az ezzel okozott kárt köteles a másik félnek megtéríteni.

(2) A gyámhatóság kérelemre kötelezi a kapcsolattartást kellő indok nélkül akadályozó, a kapcsolattartás szabályait megszegő felet a kapcsolattartás akadályozása, szabályainak megszegése folytán keletkezett igazolt költségek viselésére.

4:184. § [A kapcsolattartási jog korlátozása és megvonása]

A gyámhatóság vagy - házassági vagy szülői felügyelet rendezése iránti perben - a bíróság a felróható magatartást tanúsító szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy kapcsolattartási jogát a gyermek érdekében korlátozhatja vagy megvonhatja.

4:185. § [A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása]

A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtásáról a gyámhatóság gondoskodik.

Gyer.

A kapcsolattartási ügyek

27. § (1) A kapcsolattartás célja, hogy

a) a gyermek és a 28. § (1) bekezdése szerinti kapcsolattartásra jogosult személyek (a továbbiakban: kapcsolattartásra jogosult) közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá
b) a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kíséresse, tőle telhetően segítse.

(2) A kapcsolattartás formái a folyamatos, az időszakos és a felügyelt kapcsolattartás.

(3) A folyamatos kapcsolattartás magában foglalja

- a) a gyermekkel a gyermek szokásos tartózkodási helyén való személyes találkozást (a továbbiakban: meglátogatás),
- b) a gyermeknek a szokásos tartózkodási helyéről rendszeresen, meghatározott időtartamra, a visszaadás kötelezettségével történő elvitelét, meghatározott időtartamú külföldre vitelét, és
- c) a gyermekkel személyes találkozás nélkül történő rendszeres kapcsolattartást - így különösen a levelezést, a telefonkapcsolatot, illetve az informatikai eszköz útján való kapcsolatot -, az ajándékozást és a csomagküldést.

(4) Az időszakos kapcsolattartás magában foglalja a gyermekkel a tanítási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttlétet, a külföldre vitel lehetőségével vagy annak a gyermek érdekében való kizárásával.

(4a) A felügyelt kapcsolattartás elrendelésével a gyámhivatal arra törekszik, hogy a gyermek számára biztonságos körülmények között segítse elő a kapcsolattartásra jogosulttal a családi kapcsolat felépítését vagy helyreállítását.

(4b) A felügyelt kapcsolattartás esetén a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult találkozására a - szakmai programja alapján kapcsolattartási ügyeletet biztosító - család- és gyermekjóléti központ kapcsolattartási ügyeletén, vagy más, kapcsolattartással összefüggő tevékenységet nyújtó szolgáltató által biztosított helyszínen (a továbbiakban együtt: a felügyelt kapcsolattartás helyszíne), a kapcsolattartást felügyelő szakember jelenlétében és tanácsadása mellett kerül sor. A felügyelt kapcsolattartás eredményeként - a felügyelt kapcsolattartást biztosító szolgáltató javaslatára - a felügyelt kapcsolattartás helyszínén megvalósulhat a szakember jelenléte nélküli találkozás a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult között, kivéve, ha ezt a lehetőséget a gyámhivatal döntése kizárta.

(4c) A gyámhivatal a felügyelt kapcsolattartást biztosító szolgáltató javaslatára felülvizsgálja a felügyelt kapcsolattartást. A felülvizsgálat eredményeként - ha a kapcsolattartásra jogosult és a 29/A. § (1) bekezdése szerinti kapcsolattartásra kötelezett között nem jött létre egyezség - a gyámhivatal dönt a gyermek érdekében

- a) a kapcsolattartás elvitel vagy meglátogatás formájában való gyakorlásáról,
- b) a kapcsolattartás korlátozásáról, megvonásáról, vagy
- c) a felügyelt kapcsolattartás fenntartásáról.

29/A. §

(7) A gyámhivatal a felügyelt kapcsolattartás esetén meghatározza a kapcsolattartás helyszínét, gyakoriságát és azt, hogy a kapcsolattartás helyszínén történő találkozásra a kapcsolattartást felügyelő szakember jelenlétében és tanácsadása mellett vagy anélkül kerülhet sor.

(8) A gyámhivatal a felügyelt kapcsolattartásra vonatkozó döntésében kizárhatja a kapcsolattartást felügyelő szakember jelenléte nélküli találkozás lehetőségét, ha a gyermek biztonsága, érdeke ezt indokoltá teszi.

(9) A gyámhivatal nem felügyelt kapcsolattartás esetén is előírhatja, hogy a gyermek kapcsolattartásra történő átadása és átvétele a felügyelt kapcsolattartás helyszínén történjen, ha a gyermek biztonsága ezt szükségessé teszi.

VI.2. Összefoglaló a „Kapcsolattartási ügyelet” protokoll első változatának hálózati véleményezéséről

A „Protokoll A család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosított kapcsolattartási ügyelet működéséről és működtetéséről” nevű tervezet megküldésre került a hálózati tagoknak.

Az anyagot a hálózati tagok áttekintették és területenként észrevételeiket az anyagban történő korrektúra jelöléssel vagy/és vélemény formájában megküldték.

Az anyagban korrektúrajelöléssel dolgozott Baranya megye, Csongrád megye, Hajdú-Bihar megye és Jász-Nagykun-Szolnok megye (közös munkát adott le), Pest megye, Tolna megye, Veszprém megye.

Véleményt küldött Borsod-Abaúj-Zemplén megye (Heves és Nógrád megyével egy vélemény), Fejér megye, Győr-Moson-Sopron megye, Somogy megye, Vas megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Zala megye.

A fővárosból véleményt küldött az I., a III., az V., a VIII., a IX., a XVII. és a XVIII. kerület.

Az alábbiakban véleményeket kerülnek összefoglalásra.

Budapest főváros

Főváros I. kerület véleménye (Kárpáti Krisztina):

„Amit véleményem szerint szabályozni kéne, az annak a pontosítása, hogy mit lehet tenni abban az esetben, ha 1. nem valósul meg a kapcsolattartás, mert nem jön el valamelyik fél, illetve 2. olyan fokú agressziót, fenyegetést tapasztalunk, hogy veszélyezteti a kollégák testi épségét is.

Az 1. esetben hány találkozás elmaradása után kell jelezni a hatóságoknak? Amennyiben a bíróságnak jelzünk vissza (mivel a határozat 2 éven belüli), nagyon hosszú az átfutási idő, de a gyámhivatalnak nincs hatásköre, így hosszú időn keresztül igazából feleslegesen biztosítjuk a helyszínt és a szakembereket. Olyan esetekre gondolok, ahol nem esetleges a részvétel, hanem az egyik fél- a kapcsolattartásra kötelezett- nyilatkozatban kijelenti, hogy nem kíván részt venni ezen alkalmakon.

A 2. esetben jeleztem a bíróság felé, ahonnan azt a választ kaptam, hogy azért rendeltek el felügyelt kapcsolattartást, mert máshogy nem tudják szabályozni a kapcsolattartást az apával a helyzet súlyosságára való tekintettel. A gyermeknek joga van a szülővel kapcsolatot tartani, de ezt más módon nem lehet biztosítani.

A saját biztonságunk érdekében és a kerületi rendőrséggel való jó kapcsolatunk miatt végül sikerült megállapodnunk arról, hogy ezeken a kapcsolattartási alkalmakon az intézmény területén jelen legyen egy rendőr. Hasonlóan szélsőséges esetekben véleményem szerint szükséges lenne ilyen típusú együttműködésre. (Az apa végül egyáltalán nem vett részt több alkalommal a kapcsolattartáson, anélkül, hogy tudomást szerzett volna a rendőrségi jelenlétről.)”

Főváros III. kerület (Fatérné Rothbart Mária)

„Az Ön részéről megküldött, az Emberi Erőforrások Minisztériuma által összeállított, a kapcsolattartási ügyelet működésével és működtetésével kapcsolatos

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Székhely: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Postacím: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Honlap: www.szgyf.gov.hu

protokolltervezetben foglaltakra hivatkozva – az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ által követett (bevált, jól működő) gyakorlat alapján – az alábbi észrevételeket teszem.

1. A protokoll a hétfői nyitvatartással és önkéntes segítőkkel számol.

a. Az intézménynek egy, kifejezetten a kapcsolattartási ügyelet céljára kialakított helyisége van. A párhuzamos időpontban futó kapcsolattartások „elhelyezése” így is nehezen megoldható.

b. Pénteken délután 12,30-tól hétfő reggel 8.00 óráig az ÓCSTGYVK nincs nyitva, így a hétfői kapcsolattartás a jelenlegi SZMSZ szerint nem megoldható. A hétfői ügyelet biztosítása az intézmények részére anyagi terhet, a munkatársaknak rendszeres hétfői, kötelező elfoglaltságot jelent.

c. „Önkéntes segítő: Lehetőleg felsőfokú képzettséget megszerző végzős hallgató, ill. más segítő.” Szeretném jelezni, hogy teljes állású szociális szakembert is gyakorlatilag lehetetlen felvenni. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján meglehetősen nehezen tudom elképzelni, hogy valaki önkéntesen – mindenféle ellenszolgáltatás nélkül – szombaton délelőtt (a dokumentum szerint ekkor kellene az ügyeleten közreműködniük) ezzel szeretné az idejét tölteni. A „munkaköri leírás”-ban (önkéntesnek – álláspontom szerint – **nincs** munkaköri leírása!) foglaltak pedig végképp értelmezhetetlenek.

2. A protokoll szerint a mediáció során a mediátor felel azért, hogy a megegyezés a gyermek érdekeinek megfelelően. A gyermek érdeke nem egy egzakt fogalom, így meglehetősen nehéz meghatározni – különösen szakmai szempontok nélkül – hogy minek az alapján dönti el a mediátor, hogy mi a gyermek érdeke? Többször találkozzon? Kevesebbszer? Ha kapcsolattartási ügyelet igénybevételére van szükség, a szülők között valószínűleg komoly konfliktus van – ebből (is) következően mindkettő a maga érdekének megfelelően érvel, hogyan tudja majd a mediátor eldönteni, hogy melyik szülő által elmondottak szolgálják inkább a gyermek érdekét?

3. A kapcsolattartási ügyelet megvalósításában nem vesznek részt asszisztensek, intézményünk teljesen más eljárásrendet követ, nem gondolom, hogy a protokollnak feladata lenne meghatározni, hogy az adott intézményben az esetosztás hogyan történik, ill. hogy mi az asszisztens feladata (ld.: „felolvassa az előjegyzési naplót”?!).

4. Mi történik akkor, ha a bíróság vagy a gyámhivatal által a Központhoz szabályozott kapcsolattartási ügyelet előkészítése során a szülők nem vállalják a mediációt?

5. Hol legyen a mediátor a kapcsolattartás alatt? A dokumentumban az egyik helyen az szerepel, hogy foglalkoznak a kötelezett szülővel – addig az önkéntes van bent a kapcsolattartáson? Másutt az szerepel, hogy a kapcsolattartáson két szakember üljön ...

6. A segített kapcsolattartásról szóló rész is több kérdést vet fel, csak néhányat jeleznék:

a. Tekintettel arra, hogy az egész napos kinti program – különösen iskolás gyermekek esetében – csak hétfőn lehetséges, ismét leszögezem, hogy az ÓCSTGYVK nincs hétfőn nyitva

b. A szülők beszámolnak az elvitel során tapasztalatakról. Feltételezve, hogy valóban beszámolnak (mert mi van, ha nem? Attól még megvolt a kapcsolattartás és nagyon jó is lehetett mind a gyermeknek, mind a szülőnek ...) – mi történik akkor, ha a szülők másként ítélik meg a történeteket.

7. A kapcsolattartási ügyeletet biztosító szakemberekkel egyeztetve arra a megállapításra jutottam, hogy a mediátoroknak nincs szüksége arra a – a protokoll 301 oldalán jelzett – szabadságra, hogy maga határozza meg a kapcsolattartás napját, gyakoriságát, időtartamát. Egyrészt ezek az intézmény nyitvatartása szabályozza, másrészt a valóban a területen dolgozó, magas szakmai színvonalat képviselő munkatársak tökéletesen meg vannak elégedve azzal a megoldással, hogy a bíróság vagy a gyámhivatal döntsön ezekről a kérdésekről (természetesen ajánlott a szabad időpontokról a döntés előtt egyeztetni).

8. 32. oldal, folyamatábra: mi az az eset, amikor a Központ úgy dönthet, hogy nem vállalja a részére jogszabályban előírt szolgáltatás biztosítását?

9. A protokoll szerint *a mediációs tárgyalások és/vagy kapcsolatügyileti találkozások nem folytathatók, ha valamelyik szülő nem jelenik meg és nem menti ki magát.*

a. Hány alkalom után nem folytathatók?

b. A gyermeknek is joga van a külön élő szülőjével, nagyszülőjével találkozni – mi van a gyermek érdekével?

c. A mediációs tárgyalás nem folytatható, ha valamelyik szülő nem kíván egyezkedni, 3 ülés után nincs előrehaladás, pontosabban akkor folytatható, ha a felek alkalmassá válnak a folytatásra. Ha a jogosult alkalmassá válik, de a kötelezett nem akar egyezkedni, akkor nem folytatható tovább a kapcsolattartás?

10. A mediátor feladatává teszi protokoll annak eldöntését, hogy ellenőrzött vagy segített kapcsolattartási forma alkalmazása indokolt-e? Nem világos, hogy ezt döntést minek alapján hozza meg a szakember? Kétséges, hogy a mediáción elhangzottak elegendő információval szolgálnak ennek a kérdésnek az eldöntésére.

11. Amennyiben csak kapcsolatügyileti mediátori tanúsítvánnyal rendelkező gyermekvédelmi szakemberek vállalhatják az ügyek bizonyos típusát, akkor kötelező a szakembereknek az erre irányuló képzésen részt venniük? A jogszabály szerint a Központok kötelezően nyújtandó szolgáltatása a kapcsolattartási ügyelet – amíg a munkatárs nem szerzi meg a tanúsítványt, bizonyos ügyeket vissza lehet/kell utasítani?

12. Nem mellesleg: a jelenlegi jogszabály szerint segített kapcsolattartás nincs, csak *felügyelt, folyamatos és időszakos*.

Természetesen maga a jelenlegi gyakorlat is felvet sok kérdést – pl. megtagadhatja-e a központ az elrendelt kapcsolatügyelet biztosítását, ha a szülő nem írja alá (és ezzel nem ismeri el magára nézve kötelezőnek) a kapcsolatügyileti házirendet?

Az idő rövidege miatt az általam legfontosabbnak ítélt problémákat jeleztem. Álláspontom szerint a protokoll még egyeztetésre, átdolgozásra szorul.”

Főváros V. kerület (Dósa Zsuzsanna):

„Köszönettel vettük, hogy a készülő "kapcsolatügyelet protokoll" majdani végleges tartalmához kifejthettük véleményünket. Kollégáimmal - ezzel kapcsolatban - az alábbi észrevételeket fogalmaztuk meg:

1. Érdemesnek tartjuk a jogosultak fogalmának részletezését a protokollban (akár definícióval együtt).
2. A 15. oldal első mondatát javasoljuk egyértelműsíteni, mivel jelen formájában félreérthető.
3. 17. oldalon javasoljuk a Gyer. 27.§. (4a), (4b) és (4c) bekezdésének kifejtését.
4. Javasoljuk a kapcsolatügyelet és a kapcsolattartási ügyelet fogalmának tisztázást, valamint mindkét szolgáltatási forma igénybevételi és megvalósítási (szakmai és infrastrukturális) feltételeinek megkülönböztetését. (Nem mindegyik központnál, illetve szolgáltatásnál adottak a személyi és tárgyi feltételek a kétféle szolgáltatási forma megvalósításához.)
5. Nem javasoljuk, hogy lehetősége legyen a klienseknek önkéntesen igénybe venni a kapcsolattartási, illetve kapcsolatügyelet szolgáltatását, mivel ez sok szakmai és jogi kérdést vet fel, amelyekre a munkatársaknak azonnal kellene reagálni, megválaszolni. (Pl. a kapcsolattartás során a különélő szülő el akarja vinni a gyermeket a kapcsolattartás során.) Ebből kiindulva javasoljuk, hogy a szolgáltatás csak gyámhatósági vagy bírósági végzéssel vagy határozattal lehessen igénybe vehető.”

Főváros VIII. kerület:

„22. oldal

„...a minősített, akkreditált (akkreditált) min. 60 órás konfliktuskezelő, vagy mediációs programon kiképezték, illetve az ilyen program tréneré.”

Akkreditált kapcsolatügyeleti képzésnek mi fogadható el? Kizárólag a MAKAMOSZ által szervezett képzések, vagy egyéb mediátor alapmodulok is specifikus tovább képzések (pl. 40 órás alap modul + 50 órás válási mediátor végzettség)?

Ki fog kapcsolatügyeletet tartani, ha az „általános mediátor” nem vállalhat III. szintű kapcsolatügyeletet? Eddig kik végezték ezt az ún. III. szintű feladatot, illetve, ha eddig el tudták végezni, mostantól miért „nem képesek” rá a jelenlegi feladatot ellátók?

Ha szintekre osztják a kapcsolatügyeletbe kerülő családokat (I, II, III) akkor a mi végzettségünk alkalmas e ellátni a kapcsolatügyeletet? Ennek nem látom értelmét, mert szerintem az I és II szint elvétele fordulhat csak elő.

33. oldal

1. Kapcsolattartási dokumentáció tartalma (dossier):

a.) folyamattdokumentáció

A folyamat dokumentáció vezetéséhez elegendő-e az intézmény belső Admin rendszere, vagy kézzel írva kell vezetni?

A feladatot ellátó munkacsoport részére kötelező-e esetmegbeszélők, szupervíziók rendszeresítése?”

Főváros IX. kerület:

„Szerintem csodás dolog, hogy készül ilyen dokumentum. Én személy szerint nagyon örülök neki és megtisztelő, hogy lehetőségem van véleményezni az iratot.

Mellékelve küldöm a protokollt az észrevételeimmal, illetve azokkal a módosításokkal, amiket első körben mindenképp fontosnak tartanék átvezetni. Változáskövetéssel dolgoztam, hogy lehessen látni mik azok, amiket beleírtam.

A dokumentumban foglalt észrevételeim mellett szeretnék még egy, egy plusz javaslatot az alábbiakban hozzáfűzni az anyaghoz:

- A protokollban nagyon sok helyen még a régi, kizárólag az akkori gyakorlat alapján felépített szabályok kerületek rögzítésre, amikre azóta a jogalkotó hozott megoldásokat és ezek törvénybe lettek iktatva (Kvtv.; Ptk. stb.). Javasolom a dokumentumnak a teljes felülvizsgálatát ennek megfelelően. A közvetítés tekintetében ezeket igyekeztem hatályosítani, különös figyelemmel azon részekre, ahol a régi gyakorlat ellentétes a jelenlegi szabályokkal.

- Javasolom a teljes dokumentumban a fogalmakat egységesíteni és azt külön pontban, a dokumentum elején összegyűjteni és ezeket definiálni. Jól meghatározza a protokoll pl. a szülő fogalmát („Ebben a szövegben a szülő szó jelöli az anyát, az apát és minden olyan személyt, akinek lényeges szerepe van a gyermek fejlődésében.”) a szülők számára szóló tájékoztató minta a kapcsolattartási ügyeletről/kapcsolatügyeletről. Ugyanígy lehetne meghatározni pl. a keretmegállapodás fogalmát; azt, hogy a kapcsolattartásra jogosultak és kötelezettek nem csak szülők lehetnek, ezt is érdemes tisztázni és őket egységesen feleknek nevezni; a mediáció, és/vagy a közvetítés fogalmát következetesen használjuk; a mediációs megállapodás megnevezése legyen egységes; ellenőrzött, vagy segített kapcsolattartási forma pontos definiálása stb.

- Tekintettel a Ptk. által rögzített mediációra való kötelezés lehetőségére – Ptk. 4:172. § és 4:177.§ – javasolnám, hogy azon intézmények, amelyek rendelkeznek mediátorral ez külön jelezzék a területükön illetékes gyámhatóságnak és bíróságnak. Habár a jogszabályi módosítások miatt elvileg kellene mediációt biztosítani az intézménynek, ugyanakkor a gyakorlati lehetőségek korlátai miatt ez mégsem ilyen biztos, emiatt gondoltam szorgalmazni ezt a megoldást. Szerintem ez nagyban elősegítheti az együttműködést és a kommunikációt a különböző szervek között.

- Javasolom az alábbi iratminták elkészítését:

1. mediációs nyilatkozatra;
2. megállapodás;
3. igazolás (a Kvtv. 38/H. § (2) bekezdésben foglaltak szerint)

- Egyetértek Gabival, hogy nagyon fontos lenne az, hogy az a kapcsolatügyeletes kolléga ne mediálja a családot, aki megelőzően a kapcsolattartás során foglalkozott a családdal. Pláne, hogy könnyen előfordul, hogy a jogosult szülővel nagyobb ismeretsége alakul ki a szakembernek, mint a kötelezettel, mert vele több időt tölt el. Tekintettel a szakember hiányra megfelelő megoldás lehet, ha a kapcsolatügyeletes egymással együttműködési megállapodást kötnek mediációs szolgáltatásra, így ezekben az ügyekben a családok a másik intézményt keresik fel a mediációs eljárásra és nem azt, amelyben a kapcsolattartás zajlik. Ez nyilvánvalóan együttműködést kíván meg a különböző intézmények között,

azonban biztosítja azt, hogy a mediátor a konfliktuskezelésben teljesen független, külső személyként legyen jelen, amely a mediáció legelemibb alapvető követelménye. Az intézmények között a családokkal kapcsolatos információátadás kizárólag szűk körben, maximum tényszerű adatok tekintetében lenne lehetséges, amit le kellene fektetni az együttműködési megállapodásban. Ez a megoldás azokban az esetekben lenne lényeges, amikor a kapcsolattartást nem előzi meg mediáció, hanem fordítva zajlik a dolog, azaz a kapcsolattartás során javul a felek viszonya olyan szinten, hogy már alkalmas a helyzet a mediációra és így kerül sor az eljárásra.

- Jó gyakorlatnak tartanám azt is, ha a gyermekjóléti intézmények együttműködési szerződést kötnének azon egyetemekkel, ahol tartanak mediációs képzést. A hallgatók megfigyelőként, vagy co-mediátorként is részt tudnának venni az eljárásban. Ez egyrészt növelné a rendelkezésre álló szakemberek létszámát, nem jelentene költségnövelő tényezőt – mert a hallgatók a tudás megszerzése céljából, önkéntesként lennének jelen –, illetve népszerűsítene a mediációs eljárás technikáját.

- Végül a dokumentummal kapcsolatban szeretnék a szerkesztéssel kapcsolatban is észrevételt tenni: nem megfelelően követik egymást az oldalszámok; az iratmintáknál (IV. pont) hiányos a felsorolás: javasolom kiegészíteni a protokollban is szereplő egyéb dokumentumokkal a listát. Egyebekben a dokumentumban szereplő címsorok számozását is egységesíteni javasolom a pontosabb tematika és áttekinthetőség érdekében. Remélem az észrevételeimet hasznosnak és előre mutatóknak tartjátok! Illetve amennyiben arra igény mutatkozik, nagyon szívesen segítek a továbbiakban is, a protokoll véglegesítésben és akár iratminták elkészítésében is."

Mellékletek terület

8. old: együttműködési megállapodás kötése? Kivel? Gyámhivatallal, bírósággal? Ezt nem értem, ők a döntéshozók, mi a végrehajtók. Mi már megértettük velük (100 körben, szóbeli egyeztetéseken, írásos anyagokban), hogy pl.: szükséges az előzetes egyeztetés és nagy vonalakban működik is az együttműködés.

17. old: Nálunk elvileg minden család mellé rendelünk családsegítőt.

A gyámhivatal a mi tájékoztatásunkra VV-t rendel el, ha valamelyik szülő akadályozza a kapcsolattartást. (Ez jó hír!!!)

20. old: Az **1 db nagy játszószobával**, ahol több család kapcsolattartása is zajlik egyidejűleg, eddigi megállapodásaink szerint **nem értünk egyet**, sem szakmai, sem adatvédelmi szempontok miatt.

Az adatvédelmi tisztviselőnk is így vélekedik a kérdésről:

"Nem támogatom, hogy egymás mellett több kapcsolattartásra kerüljön sor egy helyiségben. Az emberi méltóságot sérti, ha több gyermek és kapcsolattartásra jogosult egymás előtt tartja a kapcsolatot. A magánélethez fűződő jogait sértjük meg vele."

22. old: Illetékesség kérdése:

javaslat: a gyermek lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti központ helyett inkább a gyermek tényleges tartózkodási helye szerepeljen.

23. old: III. szint:

"Ezeket az ügyeket csak kapcsolatügyeleti mediátor tanúsítványt szerzettgyermekvédelmi szakemberekkel rendelkező kapcsolattartási ügyeletek/kapcsolatügyeletek vállalhatják."

Ezt átgondolásra javaslom, nekünk sem a Kardosék féle kapcsolatügyeleti mediátori végzettségünk volt, mégis tudtunk működni ezekben az ügyekben is. Feltehetően az országban kevés ügyelet maradhatna nyitva, vagy vállalhatna ilyen esetet, ha csak kapcsolatügyeleti mediátor vihetne ilyen ügyeket.

Megfontolásra javaslom, ha fontos, bármilyen okból is, hogy ilyen végzettséggel is bírjon a munkatárs, hogy a munkaszerződés megkötésekor állapotodjon meg a munkáltató a munkavállalóval, hogy X év alatt ezt a képzést teljesíteni kell, nyilván annak anyagi vonzatával kapcsolatban is érdemes megegyezni előre.

(Nekem pl. 4 féle mediátori végzettségem van, de ez speciel nincs köztük...Ettől még a Kardos féle alapokat magaménak vallom, megismertem.)

23-24. old: Örvendetes, hogy kimondják, hogy **előzetes egyeztetés nélkül nem lehet az ügyeletra küldeni családokat!**

(Hozzánk is küldtek annak idején, pl: drogos apukát, aki ott találkozott az ajtónk előtt a volt feleséggel, gyerekekkel... Itt ezt már sikerült elérnünk a gyámügyön és a bíróságon is, hogy ez nem fordulhat elő.)

27. old:

A kapcsolatügyeleti munka folyamata:

Nálunk nincs asszisztens, de jó ötlet, hogy legyen.

A mediációs ülés megtartásával nem minden esetben értek egyet, főleg a sok éves hivatali huza-vona után, mert csak gerjeszti a feszültséget. Az ügyelet megkezdésekor szerintem az ügyeleti működés, viselkedés, keretek tisztázása a legfontosabb, és amikor néhány kapcsolattartás után kicsit felszabadultabbak a felek, akkor lehet megkezdeni a sétáló mediációt.

Később, az **50. old-on ezt le is írják**: A mediációt a bíróság vagy gyámhivatal javasolhatja, de nem kötelező elem a kapcsolattartási ügyeletekben. Sok esetben a két fél nem alkalmas a mediációs szolgáltatás igénybevételére, ez a kapcsolattartás ideje alatt sokáig fenn is maradhat. A szülők és a hatóságok is gyakran arra használják a mediációs szolgáltatást, hogy "időt nyerjenek".

27. old:

"Szükség és lehetőség szerint egyéni, vagy csoportos foglalkozás a gondozó szülővel a találkozásokkal párhuzamosan."

Nekünk az volt a bevett szokás, hogy a gondozó és a látogató szülőknél is adtunk lehetőséget egyéni egyeztetésre, és mi is adtunk nekik visszajelzést. Persze nem a gyerek kapcsolattartási idejéből elvéve.

A csoportozás jó ötlet lehet, de időben nagy elfoglaltságot jelent, és nagyon fel kell mérni, hogy kiket engedünk össze egy csoportba. (egyszer egy időben volt nálunk két szobában egy vállaltan rasszista apa, míg a másik szobában egy vállaltan és láthatóan roma apa. Nem volt balhé, de igyekeztünk okosan megoldani a kapcs. tartásokat, de nem biztos, hogy együtt csoportoznák velük...)

29. old:

IV. szint: A kinti programra egy önkéntes munkatárs kikíséri a gyereket és a látogató szülőt.
(Nálunk erre nem volt lehetőség, és nem is gondolom, hogy kellene, hiszen, mikor a játszótérre kiengedtük őket (mindkét szülő írásos beleegyezésével), akkor a további kíséretet kicsit visszavetheti a bizalmat az önállóság kapcsán. Ha kiengedjük őket, akkor minek a felügyelet???)

34. old: Etikai kódex : Szerintem aktualizálni kellene

2.1: Alkotmány már nincs

2.13. : Ajándék elfogadása

Tudom, hogy minden etikai kódexünkbe le van írva, de sztem az élet ennél több rugalmasságot követel a munkáinkban, munkáinkhoz...Mi pl. elfogadtuk az angol apuka által hozott teát, desszertet, amit aztán szétszöttünk a többi családnak és abból kínáltuk őket. Szerintem ez nem etikátlan...Nyilván itt is tudni kell, hogy mit fogadunk el és mit nem.

40. old:

A viselkedési kódex 14.2. nálunk külön nincs, egy része a házirendben, egy része a szülőkkel kötött szerződésben van, valamint az előkészítő beszélgetésen szoktuk szóban tájékoztatni őket.

43. old: intézményi keretmegállapodás:

uaz, mint az előző. Tudom, hogy több intézményben használnak ilyen, szerintem nem feltétlenül szükséges.

48. old: Előjegyzési napló:

Mi ilyen nem használtunk, egyrészt mert ketten vittük a szolgáltatást, nem volt asszisztens és nem forgóban dolgoztunk, másrészt meg, ha még telt házzal (5 család) működtünk is, táblázatban vezettük, hogy ki mikor jön, lemondja, melyik szobában van, stb.

49. old:Nyilvántartás: uaz, mint az előzőnél. (a táblázat, amit Timi kibővített a KSH statisztikához is segítség)

41. old, 14.7.

Tájékoztató szülőknek:

nagyjából ilyen infókat tartalmaz a szórólapunk, még bővíthető az itt leírt tartalmak alapján.

45. old: Munkaköri leírás

Érdemes átgondolni az önkéntes jelentkezők/családok fogadását, de szerintem nagy segítség, ha határozattal vagy végzéssel jönnek. Az önkénteseknél nincs hová visszanyúlni. Ha

őket is fogadni kell a jövőben, akkor lehet, hogy érdemes a szolgáltatás időkeretét bővíteni, mert akkor tényleg sok plusz időre van szükség a mediációk miatt.
(Lehet, hogy itt jöhet majd jól a jövőben egy esetleges, kerületektől független kapcsolatügyelet, akár, mint a Kapcsolat Alapítvány...)

56. old:

Fontos alapelv kell, hogy legyen, hogy a segítő munkát végző szoc. munkás és a mediátor/kapcsolatügyi munkatárs más személy legyen.

Mindezek mellett **szükségesek az adatvédelmi dokumentumok is a szolgáltatáshoz, ezek nincsenek itt megemlítve:** a szolgáltatás adatvédelmi tájékoztatója, nyilatkozat, iratbetekintéses nyilatkozat, stb.

Ezek nálunk már meg vannak, Péter összeállította.

Az oldalszámok nem stimmelnek és a helyesírást nem javítottam.

Sajnálom, hogy minket nem kerestek meg Sík Dorkaék:(

Kapcsolatügyi protokoll véleményezés

- 12. oldal: 4.2. 1. bek. Gyámhatósági hatáskör, amennyiben a gyermekelhelyezés nem történt meg a gyámhivatal nem tud akképpen dönteni a kapcsolattartás szabályozásáról, hogy az végrehajtható legyen, hiszen a szülői felügyelet jogkérdéséről a gyámhivatal nem dönthet. Amennyiben a gyámhivatal megállapítja a gyermek gondozásra való szülőjét és szabályozza a kapcsolattartást az megborulhat azzal, hogy a szülő azt nem tartja be.

2. bek. A gyámhatóság gyermekelhelyezést követően csak két év után dönthet a kapcsolattartás szabályozásáról, két éven belül az még bírósági hatáskör.

- 17. oldal 9. pont kiegészíteni, mert nemcsak a gyámhatóság kezdeményezheti a kapcsolatügyelet igénybe vételét, hanem a bíróság is.

10. pont u.úgy kiegészíteni a bíróság vonatkozásában is.

- 21. oldal. Önkéntes segítő? "Más segítő". Ezt a tevékenységet önkéntes segítő nem láthatja el, hiszen a szakmai titoktartás és az etikai kódex nem várható el az önkéntes munkatárstól, véleményünk szerint csak mediátor végzettséggel végezhető a feladatkör.

- 22. oldal. 3. pont Szükséges tisztázni a lakóhely és a tartózkodási hely definícióját. Lakóhely=állandó lakcím? Tartózkodási hely és tényleges tartózkodási hely kérdéskörének pontosítása.

4. pont. A gyakorlatban a gyámhivatalok és a bíróságok sok esetben nem küldik meg a döntést (és/vagy a jogerőt ill. a véglegessé válást). A kapcsolatügyeleten résztvevő keresi meg a központot és jelentkezik. Jó lenne, ha kötelező érvényű lenne a bíróságoknak, gyámhivatalnak a megállapított egyezséget jóváhagyó végzést vagy szabályozó ítéletet, annak jogerőre emelkedését véglegessé válását követően megküldeni. Javasolt (ha a GDPR lehetővé teszi), hogy a döntést hozó szerv a jogosult és a kötelezett adatain, érvényes lakóhelyén felül a telefonos elérhetőséget is megküldjené.

- 23. oldal. I-II. szint nem valósítható meg, hiszen a központban a tárgyi és személyi feltételek korlátozottsága miatt csak a szabályozott kapcsolattartásra van lehetőség. Mindemellett fontos lenne, ha a döntést hozó hatóság előzetesen megkeresné a szolgáltatást biztosító intézményt a szabad időpontok egyeztetése céljából, hiszen az sok esetben nem egyezik a szolgáltatás nyitvatartási idejével.

Továbbá. hogy a kapcsolattartási időpontokat konkrétan határozza meg a döntést hozó szerv (pl. a konkrét, hogy pártos vagy páratlan hét és nem 1.3. és 2.4 hét, mert 5 hét is van egy-egy hónapban).

- 24. oldal. 6. pont 3. bek. kiegészítve a kapcsolattartás formájára (ellenőrzött vagy segített), az elmaradt kapcsolattartás pótlásának lehetőségét akkor biztosítja a központ, amennyiben azt a szabályozó döntés lehetővé teszi. Videó és hangfelvételre vonatkozóan kiegészíteni, amennyiben ahhoz az érintett személy is hozzájárul (Ptk.), megemlítve itt a gyermeki jogokat (korlátozottan cselekvőképes kiskorúnál már dönthet ebben a kérdéskörben). Azt a korlátozottan cselekvőképes gyermek is lehetővé teszi.
- 28. oldal 10. pont új fogalom a gondozó és a gondoskodó szülő. Ezeket a fogalmakat a jogszabályok nem alkalmazzák, érdemes a harmonizációt eszközölni, pláne, hogy várhatóan a kapcsolattartási ügyeletra érkező családok között fennálló konfliktusos helyzet miatt ezek a szóhasználatok újabb konfliktust szülhetnek.
- 29. oldal III-V. szint megvalósulása, melyet a döntést hozó szervnek pontosan kell leírni, mert különben nem végrehajtható és vitára ad lehetőséget.
- 32. oldal folyamatára, kimaradt a házirend elfogadása, mely a megállapodáson túli egyezséget jelenti. Amennyiben azt nem fogadja el a szolgáltatást igénybe vevő (vagy csak részben, tehát több pontot is kifogásol), akkor is legyen lehetőség a döntést hozó szerv felé jelezni.
- 33. oldal Melléklet

14.1 A kapcsolatügyelet etikai kódexe. Pontosítani kéne az elnevezést a mediáció etikai kódexe, mivel az alábbi félreértésekhez vezethet.

- 36. oldal 3.1.5. mediátort nem lehet helyettesíteni, de, ha amennyiben a mediátor nem tud jelen lenni a kapcsolattartás nem valósulhat meg? Akkor a mediátor hibájából marad el a kapcsolattartás, de ha az neki fel nem róható, akkor az esetleges végrehajtásnál ki a felelős. A jelenlegi humánerőforrások nem engedik lehetővé azt, hogy állandó mediátort biztosítsunk a kliensek részére.

3.3.3. és a 3.3.4. pont. A mediátor köteles információt nyújtani, ill. a dokumentációt a jogosult szervek felé megküldeni, de ehhez az ügyfél hozzájárulását nem látjuk szükségesnek. Hiszen a gyakorlatban (kapcsolattartások) ellenérdekű ügyfelekkel állunk szemben, valamelyik ügyfél ha és amennyiben nem járul hozzá a dokumentáció megküldéséhez, az akadályozza az eljárást és nem történik, nem történhet előrelépés tárgyi ügyben. Nagyon fontos, hogy az ügyfél a kapcsolattartás során vezetett dokumentáció melyik részébe tekinthet bele és melyikbe nem, ha van ilyen. Mely adatokat szükséges zártan kezelni (a bántalmazáson felül).

- 41. oldal. ismét a gyermeki jogok a hang és képfelvételre vonatkozóan. Fontos lenne azt definiálni, hogy a kapcsolatügyeleti mediátor milyen gyakorisággal és mikor jelezhet (tudomásul véve a végrehajtás lehetőségét, melyet csak az ügyfél kezdeményezhet) a döntést hozó szerv felé (pl. meg nem valósult kapcsolattartások alkalmának hányadik számánál). Hiszen van olyan jogosult, aki már legalább 6 alkalommal megjelenik, messziről jön, hogy ott lehessen, de a kapcsolattartás nem valósul meg, mert a gyermek nem megy be, vagy bemegy, de néhány perc után kéri a távozásának lehetőségét. Az említett kapcsolattartások csak a helyet veszik el az olyan esetektől, ahol megvalósulna a kapcsolattartás. A döntést hozók sok esetben nem veszik figyelembe a központ munkatársának összefoglalóját, melyben konkrétan leírásra kerül, hogy a kapcsolattartások miért csúsznak el. Konkrét

javaslattételre nincs lehetősége a kapcsolatügyeleti munkatársnak a döntést hozó felé. Felmerül a kérdés, hogy külföldi állampolgár esetén indokolt tolmács megjelenésével leírásra kerüljön az a rész, hogy a tolmács jelenlétét az ügyfél fizeti, ez ne a fenntartót terhelje, hiszen a kapcsolattartás költségei az azt igénybevevőt terhelik.

- 69. oldalon lévő jogszabályi hivatkozások nagy része már nem hatályos.”

Főváros XVII. kerület (Szalontai István):

„A kapcsolattartási munkaanyaggal kapcsolatban az alábbi apró észrevételeink lennének.

9. old.:

A kapcsolattartás formája c. ponthoz:

A „felügyelt” kifejezés értelmezésével kapcsolatos anomáliák (vö.: 48., 51. old.) miatt már a szintek részletes bemutatása előtt érdemes lenne pontosan definiálni a fogalmakat (felügyelt, ellenőrzött, segített, stb.), kitérve ezek különbségeire, egymáshoz való viszonyára, ezek gyakorlati használatára (tehát az anomáliákra), illetve arra, hogy a jogszabályban jelenleg milyen kifejezések szerepelnek. Az egységes terminológiát mi is nagyon fontosnak tartjuk (ld. 65. old.), ennek a témának ezért akár egy külön alfejezetet is lehetne szentelni (pl.: „Alapfogalmak” címmel). Itt lehetne tárgyalni például a kapcsolattartási ügyelet és a kapcsolatügyelet közötti különbségeket is.

19.old.:

Az „akkor dolgozunk jól, ha elérjük” kifejezés helyett javasoljuk, hogy a mondatban szereplő állapot törekvésként, vagy célként fogalmazódjon meg („arra törekszünk, hogy...”/”célunk az, hogy...”).

21. old.:

„A kapcsolattartási ügyeleten/kapcsolatügyeleten minimálisan két *kapcsolatügyeleti mediátor* dolgozik” helyett az alábbi javasoljuk:
kapcsolattartási ügyeleti munkatárs/kapcsolatügyeleti mediátor

23. old.:

A „szülői elidegenítés szindróma” a mai napig nem szerepel a DSM-ben, így a kifejezés használatát aggályosnak véljük. Inkább a helyzet körülírását javasoljuk (pl.: „vélelmezhető a másik szülő ellen nevelés”).

26. old.:

A „Mediációra nem alkalmas helyzetek” c. pont 4. bekezdésében az „óriási” kifejezés helyett a „jelentős”-t javasoljuk.”

Főváros XVIII. kerület (Malatinszky Zita):

”

1. A 7. oldal 6. bekezdésében a Gyer, mellett célszerű lenne megemlíteni a PTK-t is.

2. 10. oldal 3- bekezdésének végén érdemes lenne említést tenni a PTK 4:179 § (1). bekezdésről, „vagy a kapcsolattartásban tartósan akadályoztatva van, vagy kapcsolattartási jogát önhibájából nem gyakorolja.”
Az egyértelműség miatt a „mostoha szülő” kifejezést talán fel lehetne cserélni a „szülő házastársa” kifejezésre.
3. 12. oldalon ahol a bíróság hatáskörébe tartozó rendezéseket sorolják fel, érdemes beírni a Pp. 435. § (1). bekezdést; „A bíróság szükség esetén a felek erre irányuló külön kérelme hiányában is hozhat ideiglenes intézkedést.” Tehát nem csak a felek kérelmére.
4. 13. oldal: a Gyer. 31. § szerint a gyámhatóság hivatalból is korlátozhatja, szüneteltetheti, megvonhatja.
5. 15. oldal: 12-es hivatkozás. Gyer. 30/A. § (1). nem kell megszüntetni az eljárást, a gyámhatóság az eljárást felfüggesztésével egyidejűleg rendeli el a közvetítői eljárást.
6. 16. oldalon a második, harmadik bekezdésekben pontatlan a fogalmazás, mert nem csak kérelemre, hanem hivatalból is vizsgálhatja a gyámhatóság.
7. 21. oldal: személyi feltételek. Utolsó bekezdés szerint két kapcsolatügyi mediátor dolgozik. A jelenlegi gyakorlat szerint a szolgálat és központ kollégái látják el a kapcsolattartási ügyeket feladatait. Aggályos, hogy olyan követelményeket tüntetnek fel, melyek a jelenlegi szakemberhiányt csak fokozzák és beszűkítik a központok lehetőségeit a fluktuáció csökkentésére.
8. 23. oldal: III. szint; az esetek többsége tipikusan ezen szintre sorolható. Továbbra is aggályosnak gondoljuk, hogy csak kapcsolatügyi mediátor tanúsítvánnyal rendelkező szakember vállalhat ügyeket ezen ügyekben, miközben erős szakemberhiány jellemző a szakmára.
9. 29. oldal: IV. szinten nem teljesen világos az önkéntes segítő hatásköre abban az esetben, ha nem tartják a felek a megbeszélést.
V. szint: Mit tesz a szakember abban az esetben, ha két ellentétes információt kap a felektől? Telefonbeszélgetés alapján küld információt a döntésre jogosultnak?
VI. szint: Miért kell bevonni telefonos konzultáció során a központ munkatársát, amennyiben a felek közös megállapodásra jutottak?
VII-IX. szint: A kapcsolatügyet munkatársa felé történő referálásnak a felek részéről nincs jelentősége. Amennyiben „ottalvással” valósul meg a kapcsolattartás, úgy meglátásom szerint felesleges hatáskört delegálni a központoknak, mivel vélhetően működő kapcsolattartásról beszélünk, melybe egy harmadik fél bevonása nem az együttműködést, hanem a korábbi játszmakörök ismételt felvételét eredményezheti nagy valószínűséggel.
10. 30-31. oldal. A bíróság a határozathozatal után nem lát rá a családra, kivétel ez alól az ideiglenes intézkedés, azonban az esetek többségében nem hoznak ideiglenes

intézkedést. Mitől lesz ez betartatható a felekkel? Hogyan fog a kapcsolattartás végrehajtása iránti gyámhatósági eljárásban működni?

22. oldal: 4. *A szolgáltatás nyújtás kezdő időpontja:* Minden esetben a megállapodás mindkét fél általi aláírásának dátuma.

22. oldal: *Mikor, mit tehetnek?* Az előkészítő beszélgetésre a szülők jelentkezése után kerül sor, időpontot ők kérnek. A Bíróságnak azért kell megkeresni a döntéshozatal előtt a Központot, hogy mikor tud az Intézmény időpontot biztosítani. Ha a Bíróság, vagy a Gyámügyi Osztály a végzésben pontosan rögzíti a kapcsolattartási ügyelet helyét, annak a nevét, elérhetőségét, akivel fel kell vennie a feleknek a kapcsolatot, és azt, hogy a szolgáltatást csak akkor lehet igénybe venni, ha a szülők előzetesen felveszik a kapcsolatot a szolgáltatást nyújtó intézménnyel a megállapodás megkötése céljából, akkor jobban erősödik a felek egyéni felelőssége a kapcsolattartás megvalósulásában, a gyermekjóléti központ pedig nem jelenik meg hatósági szerepben, mivel nem az. Ezért célszerű részletes tájékoztató levelet küldeni a Bíróság, vagy Gyámügyi Osztály részére pl. az alábbi módon:

A ügyiratszámú megkeresésére válaszolva, nevű gyermek kapcsolattartása ügyében az alábbiakról tájékoztatom:

Intézményünkben a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás igénybevételének feltétele, a kapcsolattartási megállapodás mindkét fél általi aláírása. A kapcsolattartási megállapodás megkötése mindkét szülővel egy időben történik. A kapcsolattartások felügyeletét az intézményben dolgozó családsegítők, esetmenedzserek, és az intézményi koordinátor látja el, forgó rendszerben.

A kapcsolattartásokra minden esetben nyitott ajtónál kerül sor. A helyiségben csak a megállapodásban foglalt személyek tartózkodhatnak. A gyermek kapcsolattartásra való felkészítése a gondozó szülő feladata.

A felügyeletet ellátó kollégák feladata az események figyelemmel kísérése, illetve, ha szükséges, segítség nyújtása a feleknek, a kapcsolattartás zavartalansága, normalizálódása érdekében. Kollégáink a kapcsolattartási helyzetbe csak indokolt esetben lépnek be. Kivételesen indokolt esetben biztosítunk ellenőrzött kapcsolattartást, amikor a felügyeletet ellátó kolléga végig a teremben tartózkodik. A kapcsolattartási ügyeleten résztvevő családok magas száma miatt erre a kapacitásunk véges, előzetes egyeztetés szükséges hozzá. A kapcsolattartások szabályozásánál lehetőség szerint kérjük a fokozatosság elvének figyelembevételét (pl.: 3-6 hónap felügyelt kapcsolattartás után a kapcsolattartási jog elvitellel történő gyakorlása).

Amennyiben a Gyámhivatal által szabályozott felügyelt kapcsolattartásról szóló döntés jogerőre emelkedik, a feleknek intézményi koordinátorral kell felvennie a kapcsolatot a megállapodás megkötése céljából. Elérhetősége: cím, telefonszám

Jelenleg felügyelt kapcsolattartásra a hetek szombati napján, és óra között tudunk időpontot biztosítani.

A mi gyakorlatunkban amennyiben a felek, vagy az egyik fél nem jelentkezik belátható időn belül, akkor küldünk egy tájékoztató levelet, amelyben leírjuk, hogy a szolgáltatás a megállapodása megkötése után vehető igénybe, és leírjuk, hogy ennek érdekében kivel kell felvenni a kapcsolatot. Ha ezután sem történik meg a kapcsolatfelvétel az egyik, vagy mindkét fél részéről sem, akkor a Hatóságot értesítjük.

23. oldal, *szintek*: A kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás biztosításakor természetesen szerencsés, ha minél több szakember rendelkezik mediációs végzettséggel is. Azonban nem feltétlenül kell minden felügyeletet ellátó szakembernek mediátornak lennie. A gyakorlatban a felügyelt kapcsolattartás során a gyermek érdekeinek maximális figyelembevétele, a házirend betartatása, a kapcsolattartás elősegítése, a keretek betartatása a lényeges, a felek között évek óta zajló konfliktusok megoldására ez a keret nem alkalmas. Mediációra, illetve az összes többi szolgáltatás (pszichológiai megsegítés, szülő konzultáció) igénybevételére a kapcsolattartási alkalmakon kívül kerülhet sor, többnyire családgondozás mellett. A mediációs végzettség fontos elem a kapcsolattartási ügyelet folyamatában (megállapodás megkötése, szülőkkel való kapcsolattartás, az együttműködés elősegítése a két találkozó között), de maga a felügyelet enélkül is biztosítható, amennyiben az intézményben a különböző szakemberek együttműködése megfelelő, tisztázottak a keretek és felelősségek, és a házirend és a megállapodás is mindenre kiterjedő keretet biztosít. Gyakorlatunkban csak az ellenőrzött kapcsolattartás során szükséges minden esetben mediációs végzettségű szakember jelenléte. A többi esetben intézményünkben szociális alapvégzettséggel és megfelelő tapasztalattal a kapcsolattartások felügyelte ellátható, a fent leírt szempontok figyelembevétele mellett.

III. szint (*kapcsolatügyelet*):*”Ezeket az ügyeket csak kapcsolatügyeleti mediátor tanúsítványt szerzett gyermekvédelmi szakemberekkel rendelkező kapcsolattartási ügyeletek/kapcsolatügyeletek vállalhatják.”* Véleményünk szerint a mediátori tanúsítvány és a gyermekvédelmi tapasztalat elegendő még ezen a szinten is. És miután nincs más alternatíva a felügyelt kapcsolattartásra, mint az illetékes gyermekjóléti központ kapcsolattartási ügyelete, választási lehetősége sincs a központnak, hogy bizonyos ügyeket elvállal-e, vagy sem.

27. oldal: *A kapcsolattartási ügyeleti munka folyamata*: Szerencsés lenne, ha a protokoll bővebb lehetőséget adna a kapcsolattartási ügyeleti munka megszervezésére, létezhet más működő gyakorlat is.

41. oldal. *viselkedési kódex*: 11. pont: Nem életszerű, hogy nem használhatnak mobiltelefont a kapcsolattartásra jogosult szülő és a gyermek.

44. oldal: *keret-megállapodás*: 10. pont: Ez maximum önkéntes igénybevétel esetén elképzelhető. Az ilyen szigorú keretrendszer kétélű fegyver. *„Ha valamelyik szülő nem tartja be a szabályokat.” „nem jelenik meg és nem menti ki magát” „három mediációs ülés után sem sikerült lényeges haladást elérni”. „ha valamelyik szülő nem akar továbblépni a következő kapcsolattartási szintre, annak ellenére, hogy már az lenne kívánatos”* A kapcsolattartási ügyelet könnyen belecsúszhat olyan döntéshelyzetekbe, amiktől sérül a semlegessége, és hatósági szerepbe kerül. Fontos lenne, hogy a hatósági és a szolgáltatási szerepkör különváljon. Szüneteltetés indokolt esetben kezdeményezhető a Gyámhivatalnál. De ez egy javaslat, érdemben a Gyámhivatal dönt. Érdemes lenne szem előtt tartani azt a szempontot is, hogy mindkét félnek joga van nem egyetérteni, és joga van hatósághoz fordulni, aki a gyermek érdekeinek figyelembevételével dönthet, amihez kikérheti a kapcsolattartási ügyelet VÉLEMÉNYÉT. A következő szintre lépés „erőltetése” úgy, hogy ebben a felek között nem születik megállapodás nem erősíti a mediátor, vagy a kapcsolattartási ügyelet semleges szerepét, pont ellenkezőleg,

azzal szembemegy. Természetes, hogy súlyos veszélyeztetés esetén, a hatósági döntés meghozataláig se kerüljön az intézmény jogsértő helyzetbe, legyen lehetősége arra, hogy felfüggeszti a szolgáltatás nyújtását, de mindenképpen fontos tisztázni, hogy melyek ezek az esetek, és hogy a végső döntést mindig a hatóság hozza meg. A fenti felsorolásban szereplő helyzetek mindegyikére nem biztos, hogy megoldást nyújt a szüneteltetés, viszonyt nagyobb esély van arra, hogy az intézmény hatósági szerepbe kerül a felek szemében, annak minden hátrányával együtt, a kapcsolattartási ügyeletről pedig bírósági tárgyalás lesz, ahol a mediátor, vagy az azt koordináló szakember olyan döntéshelyzetek elé kerülhet, amire nincs feljogosítva. A mediáció hatékony módszer lehet, de önkéntességen alapul, és ennek figyelembevételével kell alkalmazni, és el kell fogadni azt is, hogy bizonyos esetekben csak az működik, ha egy harmadik fél (hatóság) hoz döntést, mert a felek nem tudnak egymással megállapodni. „

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Lasztócziné Szomoru Mónika

Véleményezést küldött, e-mail szöveges kiegészítés nincs.

Vélemény az alábbi:

„Az alábbi meglátásainkat, javaslatainkat a protokoll anyag átnézését követően közösen fogalmaztuk meg: Borsod-Abaúj-Zemplén megye – Lasztócziné Szomoru Mónika, Nógrád megye – Szolnoki Beáta és Heves megye – Gúr Péter Attila megyei szakemberek.

Az anyag nagyon sok mindenre kitér, körültekintően összegez minden ezzel kapcsolatos eddig felhalmozott tudást, azonban a szerkezetével kapcsolatban felmerült bennünk, hogy talán érdemesebb lenne egy rövid helyzetelemzéssel, problématerképpel kezdeni az anyagot, ami jelenleg a szakmai anyag végén, a mellékletek között a 60. oldaltól a kutatásban jelenik meg.

Az egyes pontok kapcsán felmerült gondolataink, meglátásaink:

- Bevezetés (5) pont (7. oldal) – „.... a nevelőszülői hálózat működtetőjével, a gyermekotthonnal kötött külön megállapodás alapján....” – javasolnánk, hogy egy külön mellékletben elkészülhetne, egy konkrét megállapodás minta, amely sorvezetőként segítséget adhatna a szakemberek számára, hogy milyen tartalmi elemekre szükséges/kell odafigyelniük a szerződés megkötésekor.

- A kapcsolattartást meghatározó keretek 11. pont Védelembe vétel (17. oldal) – az említett helyzetben, a védelembe vételi intézkedéstől az esetek többségében nem várható hatékony megoldás a kialakult helyzet megszüntetésére, ezért szükséges lenne, valamilyen a felek számára komoly súllyal bíró egyéb, pl. pénzbeli szankció alkalmazása.

- 23. oldal szolgáltatás igénybevételének módja – az anyag leírása értelmében az összes család-, és gyermekjóléti központnak biztosítani kell az összes kapcsolattartási szintet, az összes megfelelő szakemberrel és megfelelő tárgyi infrastruktúrával együtt.

Mi történjen, ha nem tudja biztosítani, vonatkozzon erre is a szakmai állásfoglalás, és akkor ez alapján (pl. szakember hiány) vissza is utasítható a szolgáltatás biztosítása, nyújtása?

- Fontos lenne, hogy az anyag konkrétan sorolja fel azokat a helyzeteket, amelyekben jogszerűen visszautasítható a szolgáltatás biztosítása. Hogyan tegye

a család-, és gyermekjóléti központ? A melléklet erre vonatkozóan is tartalmazhatna leírást. Nem beszélve arról, hogy ilyen esetben csorbul a gyermekek mindenképp felett álló joga, „kié a felelősség”?

- 30. oldal a kapcsolattartási ügyelet/kapcsolatügyelet biztosító szolgáltatók kapcsolata a bíróságokkal és a gyámhivatalokkal – fontos lenne, hogy az anyagnak sürgetnie kellene, ki kellene jelentenie egy ágazatközi, mindenki által elfogadott és használt közös szakmai ajánlás anyagának megszületését, amelynek melléklete lehetne egy közös fogalomtár. Fontos lenne, hogy ez a közös ajánlás illeszkedjen jelen protokollhoz.

- a szolgáltatást végző szakemberek, kiszolgáltatottságának enyhítésére is ajánlhatna megoldási javaslatokat az anyag, például ha jogilag is megoldhatóvá válna, hogy a szolgáltatást nyújtó szakember kvázi szakértőként nyilatkozhatna, írhatna szakmai meglátásokat a családról a hatóság felé, akkor szakmai véleménye nagyobb súllyal érvényesülhetne az eljárás során, főleg az olyan esetekben, ahol a gyermeket veszélyeztető alkalmatlansági helyzetek, vagy játszmák jellemzőek a kapcsolattartási folyamat alatt.”

Csongrád megye

Gál Antal

Véleményezést és korrektúrázott anyagot is küldött, e-mail szöveges kiegészítés az alábbi:

„Küldöm a kapcsolattartási ügyelet protokolljának véleményezését.

Sokat dolgoztam vele, mert úgy gondolom, hogy mindenképpen átdolgozást igényel az anyag.

Remélem javaslataim, észrevételeim segítik e munkát.”

Vélemény az alábbi:

„A család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosított kapcsolattartási ügyelet működéséről és működtetéséről szóló Protokoll 1. kiadását áttanulmányozva az alábbi megállapításokat és javaslatokat teszem:

Az egyes szövegrészekhez kapcsolódó konkrét módosítási javaslatokat a mellékletként csatolt, korrektúrával javított anyagban küldjük meg, a protokoll átfogó értékelését, strukturális módosítási javaslatokat pedig az alábbiakban fogalmazzuk meg.

Az I. és II. szakaszokat kifejezetten hasznosnak ítélem, kellő és megfelelő jogértelmezést kap az olvasó így jobban el tudja helyezni a szolgáltatást a gyermekvédelmi struktúra rendszerében.

A III. fejezet, a Protokoll szemléletében azonban erőteljesen érződik a Kapcsolat Alapítvány eddigi munkássága során kidolgozott kapcsolatügyelet szakmai iránymutatásai. Oly annyira, hogy teljes egészében eltorzítja a jogszabályban megfogalmazott elvárásokat, feladatokat, az anyag azzal többször ellentétes, és olykor még önmagával is ellenmondó megállapításokat tartalmaz. Javaslom tehát a Protokoll teljes felülvizsgálatát és a jogszabályoknak megfelelő átdolgozását az alábbiak szerint:

Kiindulási alap, jogszabályi vezérelv:

5/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről **22. § (1) A kapcsolattartási ügyelet biztosítja**

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Székhely: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Postacím: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Honlap: www.szgyf.gov.hu

- a) a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt,
- b) a felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően a felügyeletet ellátó szakembert, vagy lehetővé teszi más felügyeletet ellátó szakember jelenlétét,
- c) az érintettek kérésére, valamint a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárást (mediáció), melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása, és
- d) a konfliktuskezelő szolgáltatást vagy az önálló szakmai módszertani programmal rendelkező kapcsolatügyi szolgáltatást.

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

(2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl...

a) speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

ab) kapcsolattartási ügyeletet, **ennek keretében** közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,

A rendelkező jogszabályok értelmében tehát a központoknak a kapcsolattartási ügyeletet kell biztosítani. Ennek keretében **egy részeként** kell a konfliktuskezelő szolgáltatást, vagy ahol azt szeretnék/elérhető/van kiképzett szakember stb. ott „az önálló szakmai módszertani programmal rendelkező kapcsolatügyi szolgáltatást” is biztosíthatnak.

Látható tehát, hogy a jogszabály nem tesz egyenlőség jelet a KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET és a KAPCSOLATÜGYELET között. Ellenkezőleg. A család- és gyermekjóléti szolgáltatásokban biztosított szolgáltatásként a kapcsolattartási ügyeletet határozza meg. Egyúttal egyértelműsíti a kapcsolatügyelet alkalmazási lehetőségét is: Nem helyettesíti a kapcsolattartási ügyeletet, annak egy részeként alkalmazható, azt sem kötelező jelleggel, csak vagylagosan.

Ezzel szemben az anyag számtalan helyen a két szolgáltatást egymást helyettesítő szolgáltatásként említi pl. „*kapcsolattartási ügyelet/kapcsolatügyelet*” megjelenési formában, illetve vannak helyek, ahol a kapcsolatügyelet, mint gyermekjóléti alapellátás jelenik meg a kapcsolattartási ügyelet helyet (17. oldal 9. pont). Megítélésem szerint ezeket javítani kell oly módon, hogy a minden esetben a kapcsolattartási ügyelet szerepeljen, hisz e protokoll arról szól.

Fontos azonban megemlíteni, hogy a kapcsolatügyelet jól és hatékonyan alkalmazható szolgáltatás, bizonyos esetekben ki tudja váltani a kapcsolattartási ügyeletet is.

Javaslom tehát, hogy a protokoll kerüljön felülvizsgálatra, melynek során **kerüljenek ki belőle a kapcsolatügyelet anyagai és a szabályozás kizárólag a kapcsolattartási ügyelet tevékenységi/szolgáltatási körét végiggondolva/újragondolva szülessen meg**. Viszont épüljön be a protokollba egy új fejezet, „A Kapcsolatügyelet alkalmazási lehetőségei és feltételei a kapcsolattartási ügyelet biztosítása során” címmel, melyben több szempontból részletezni lehet, hogy mikor, milyen feltételek fennállása esetén, milyen szakemberek megléte esetén stb. lehet alkalmazni (esetleg kiszereződni) a kapcsolatügyeletet.

Az előzőekben jelzett probléma következtében folyamatosan keverednek a protokollban egyes feladatok és fogalmak, így maga a folyamat bemutatása is. Több esetben a teljes **kapcsolattartási ügyelet teljes egészében egy mediációs folyamatként jelenik meg** (a Kapcsolat Alapítvány által kidolgozott módszerrel/szolgáltatással azonos módon). Ebből adódóan a személyi feltételek, a képesítési előírások, a mintaként bemutatott munkaköri leírás mind a mediátorra vonatkoztatva kerül kidolgozásra, miközben a kapcsolattartási találkozásokot biztosító szakemberekre mindez nincs kidolgozva.

Az anyag azt feltételezi, illetve **ki is jelenti, hogy kizárólag mediátorok láthatják el** a konfliktusos esetekben a teljes kapcsolattartási ügyelethez kapcsolódó összes feladatot. EZ A KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET ESETÉBEN NEM ÍGY VAN! Ez a kapcsolatügyelet sajátossága.

Ezzel szemben több olyan kérdés nem kerül kidolgozásra, melyekre a terület régóta várja a szakmai válaszokat. Ilyenek pl.

1. Ki kell mondani, hogy milyen időtartamban, rendszerességgel kell a központoknak biztosítani a kapcsolattartási ügyeletet. Vannak, akik kényelmi okok miatt kizárólag az intézmény nyitvatartásában vállalják a feladatot, hétvégén nem biztosítják e szolgáltatást. Ez nem helyes, minimum egy hétfői napon rendelkezésre kellene állni.
 2. Van, ahol az esetmenedzser szakember munkaköréhez, annak részeként rendelik a feladatellátást, így többlet munkaidő és többlet díjazás nélkül látják el a szolgáltatást. Szükséges lenne a központ/szolgálat munkaköreitől elkülöníteni a tevékenységet, azaz e feladat ellátására irányuló külön szerződés és külön díjazás alapján, elkülönített munkaidőben biztosítani.
 3. A feladatellátás járási szintű. Egyértelművé kellene tenni, hogy a járás többi (nem a járásszékhely) településén miként kell/lehet biztosítani e szolgáltatást.
 4. A család- és gyermekjóléti központ a nevelőszülői hálózat működtetőjével, a gyermekotthonnal kötött külön megállapodás alapján a szolgáltatást a nevelőszülőnél, a gyermekotthonban elhelyezett gyermek és a kapcsolattartásra jogosult vér szerinti szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy között is biztosíthatja. E terület specialitásait, dilemmáit, a szakellátás alapellátás ez irányú feladatmegosztását szintén jó lenne beemelni a protokoll anyagába.
 5. A titkos menedékházban, a kapcsolati erőszak áldozatait fogadó krízisközpontban és az emberkereskedelem áldozatait fogadó átmeneti szálláson élő szülő gyermekére - amennyiben a külön élő szülő kapcsolattartásra jogosult - a kapcsolattartási ügyelet szabályai irányadóak azzal, hogy a kapcsolattartás helyszíne nem lehet a titkos menedékház, krízisközpont és átmeneti szállás. E feladatnak való megfelelés feltételeit, módját stb. szintén érdemes lenne kidolgozni.
 6. Jó volna például egy minta/tervezet a gyámhatósággal és járásbíróssággal kötendő együttműködési megállapodásokra is.
- Valószínű, hogy e példákön túl még többdilemmás helyzet is fellelhető, amelyre szükséges lenne a protokollnak reagálnia.

Kérem javaslataink megfontolását, elfogadását. Egyúttal jelezném aggályom, miszerint a protokoll jelen formában történő kiadása komoly szakmai problémákat vethet fel a területen.”

Fejér megye megye

Tisztl Henrik:

Véleményét e-mail szövegben küldte meg, amely az alábbi:

„Maga az a tény, hogy ez az anyag megjelenik, már az is hatalmas szakmai előrelépés, a megyénkben több, főleg „nem régi” központ igényli a segítséget támogatást kapcsolattartási ügyelet tekintetében, illetve az ajánlás által garantálhatóbb lesz az egységesség. Az anyag szerintem nagyon teljes, korrekt bevezetés, részletesen kibont mindent. Kicsit más szemmel kell nézni azt gondolom, mint az eddigi szakmai ajánlásokra, protokollokra. Én egy összegző szakmai mindenestül, „kommentárnak” fogom fel jelenlegi formájában...

A 2.1 fejezethez a Tárgyi feltételek kapcsán arra hívnám fel a figyelmet, hogy teljesen jogos szakmailag az anyag által javasolt játszószoza, szülői váró, interjú szoba, közepes méretű szoba, de ez nem gondolnám, hogy megvalósítható minden központban és ha ez így benne marad az anyagban, akkor ezzel véleményem szerint támadási felületet teremthetünk.

A személyi feltételeknél is van egy kis disszonancia érzésem, de azt gondolom, hogy szakmailag helyes az elvárás,

Nem érzem szükségesnek a 14. fejezet Mellékletekben szereplő 14.1 mellékletet,

A többi melléklet, keretmegállapodás, nyilvántarts minta, tájékoztató szerintem nagyon hasznos és szükséges is,

A jogszabályok, irodalmak fejezeteket javaslom az anyag végére tenni, így a melléklet hivatkozásaival egy helyre, egymás után kerülnének.”

Győr-Moson-Sopron megye

Rákosi-Tóth Rita

Véleményezést küldött, e-mail szöveges kiegészítés nincs.

Vélemény az alábbi:

„Talán legfontosabb kiemelni és egyben megerősíteni a Protokollban, valamint a tervezet végén jegyzett kutatási ismertetőben is megfogalmazott igény a szakmai nomenklátúra egységesítésére. Pontos definíciókra van szükség a gyakorlatban használt és jelentőséggel bíró fogalmakra. Mit jelent pontosan a felügyelt kapcsolattartás? A tervezetben sem egyértelmű a megjelölése: hol a teljes, a CSGYK és CSGYSZ kapcsolattartási ügyeleteire szabályozott eseteket érti a fogalom alatt, más helyen párhuzamot von a felügyelt és az ellenőrzött kapcsolattartás fogalmai között.

A kapcsolattartási ügyeleten/kapcsolatügyeleten minimálisan két kapcsolatügyi mediátor dolgozik, (ajánlott + egy fő segítő). (23. oldal)

– A gyakorlatban a két mediátor folyamatos jelenléte a kapcsolattartási ügyeletek időtartama alatt nem megoldható státusz bővítés lehetősége nélkül.

„Az a nap, amelyet követően – az azonnal végrehajtható, illetve a véglegessé vált, vagy jogerőre emelkedett döntést, - a Bíróság vagy a Gyámhatóság a Központtal közölte.” (22. oldal)
Ez nagyon jó, hogy belekerült, itt kérdéses, hogy mi van olyan esetben, ha a család jelenik meg a végzéssel, gyakori eset, hogy a Bíróság és Gyámhatóság nem közli, nem küldi meg a végzést, hanem a családtól értesülünk, akkor nem kell megkezdeni a szolgáltatást?

„Tilos családokat a kapcsolattartási ügyelettel/kapcsolatügyelettel nem egyeztetve közvetlenül, előkészítő beszélgetés nélkül a semleges találkozási hely nyitvatartási idejében a kapcsolattartási ügyeletre/kapcsolatügyeletre küldeni. Ez súlyosan veszélyezteti az ott tartózkodó családok kapcsolattartását.” (24. oldal)

– A gyakorlatban sorozatos erőfeszítéseink ellenére nem tudjuk működtetni. A szülők nem fogadják el a mediációra felajánlott, szándékaink szerinti igényeikhez is rugalmasan alkalmazkodó, ügyeleten kívüli időpontokat! Ha pedig érvényes határozattal, végzéssel megjelennek az ügyeleten, nem küldhetjük el őket (vagy lehet, hogy mégis...?) A protokoll megjelenése után ez dilemma lehet!!!

„Ilyenkor törekedni kell az esetek mielőbbi kivizsgálására és ha a gondoskodó(kapcsolattartó) szülő ellen nem bizonyosodott be a vád, az ellenőrzött kapcsolattartást azonnal segítettre kell változtatni.”

– Fontos tisztázni, kinek a joga az ellenőrzött kapcsolattartási módon változtatni? A bíróság, gyámhivatal nem képes „azonnal” változtatni a helyzeten, a kapcsolattartási mediátoroknak pedig nincs rá kompetenciájuk, hiszen a hatósági szabályozásban elrendelt körülményeket nem írhatják felül.

Folyamat ábra (32. olda)

– Lehetőség van az ügyeletre szabályozott eset nem vállalásra? Milyen körülmények fennállása mellett?

Nyilvántartás (minta) (48-49-38-39) oldal (az oldal számozásában hiba!)

– Az egyéni nyilvántartás vezetése mellett (belső feljegyzések) könnyebben nyomon követhető az kapcsolattartás folyamata, változásai, történései. A hatósági felkérésre készített összefoglalók is ez alapján készülnek. A nyilvántartást ketté lehet (és szükséges is) választani véleményünk szerint az ügyelet forgalmának rögzítése és a családok kapcsolattartásainak nyilvántartása révén.

Nem melleleg ez a táblázat már a GDPR feltételeinek sem felel meg hiszen egy listán több érintett személyes adatai is szerepelnek.

„Azt is a mediátor dönti el, hogy ellenőrzött, vagy segített kapcsolattartási forma alkalmazása a célszerű-e az induláskor.” (45. oldal)

– Nem egyértelmű a kompetencia határok kijelölése a bíróságok, gyámhivatalok és a kapcsolattartási ügyeletek között a kapcsolattartások módjának meghatározásában: hol

a hatóságok jogkörének tekinti a tervezet ezen meghatározásokat, hol pedig a mediátorok feladatai közé sorolja a döntések meghozatalát.

A Protokoll végén megjelenő kutatási ismertetőben felhozott példák és dilemmák számunkra is ismerős helyzetekre világítanak. A levont következtetésekkel egyetértünk.

A Protokollban megjelenített dokumentáció minták még átgondolásra és finomításra szorulnak. A jelenleg az intézményben lévő iratok helyenként részletesebb információtartalommal bírnak (pl. házirend/viselkedési rend, tervező táblázat...). Fontos tudnunk, a protokoll bevezetésekor az intézménynek mekkora a szabadsága a dokumentáció összeállítása és az iratkezelés terén?”

Hajdú-Bihar megye

Orosz Ibolya Aurélia

Korrektúrázott anyagot küldött, e-mail szöveges kiegészítés az alábbi:

„Hajdú-Bihar megye és Jász-Nagykun-Szolnok megye hálózati szakértőiként közösen dolgoztunk a kapcsolattartási ügyelet protokolljának véleményezése kapcsán, tekintve, hogy szorosán együtt dolgozva látjuk el a szakmai feladatokat főállásunkban is.

A kapcsolattartási ügyelet protokolljának átolvasása után, miután észleltük, hogy a jogszabályok megjelölése formailag nem megfelelő, arra gondoltunk, korrektúrázzuk és egyben az elütéseket, a helyesírási hibákat, melyet észlelünk, szintén jelöljük. Mindezeket kék színnel tettük, a sor elején függőleges vonallal jelezve. Majd az anyag szakmai részét nézve láttuk, hogy valószínűleg ez az anyag nyers vázlat (és lehet, nem is kellett volna az elütéseket, szóközöket javítani), és még szükséges lesz átdolgozni. A legnagyobb gondot abban látjuk, hogy a kapcsolatügyelet és a kapcsolattartási ügyelet különbözősége nem mindig jelenik meg az anyagban. Ebben a formában ezt az anyagot szakmai ajánlásnak, vagy simán szakmai anyagnak tudnánk tekinteni inkább és nem protokollnak.

Észrevételeinket, javaslatainkat korrektúrázva piros színnel, illetve a szövegben pirossal írva jelöltük, melyet mellékelten küldünk.”

Heves megye

Gúr Péter Attila

Ld. Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Szilágyi Zsuzsanna

Ld. Hajdú-Bihar megye

Komárom-Esztergom megye

Nagyné Zombai Zsuzsanna

Véleményét e-mail szövegben küldte meg, amely az alábbi:

„A kapcsolatügyi protokoll nagyon részletes anyag, és segítséget fog nyújtani az egységes szemlélet kialakításában.

Az anyaggal kapcsolatban annyi észrevétel merült fel, hogy -az önkéntes igénybevételen kívül- nincs meg az a jogszabályi háttér, ami biztosítaná a mediáció és kapcsolattartási szintek és fokozatok alkalmazásának a lehetőségét. Pontosabban elvi lehetőség van, de egy felügyelt kapcsolattartásnál az Intézmények végrehajtó szervként működnek, nincs lehetőségük szembe menni a hatóság döntésével. A kapcsolatügyeletet működtető intézmények hosszú éveken keresztül dolgoztak azért, hogy megfelelő személyi, -tárgyi feltételeket biztosítsanak az önként felvállalt szolgáltatás érdekében.

Azok az intézmények, ahol nincs/soha nem is volt kapcsolatügyi szolgáltatás, a protokollban leírt feltételrendszer (képzett szakember gárda, mediációval összekötött kapcsolattartási ügyelet, fejlett infrastruktúra, tárgyi feltételek, stb.) biztosítása is problémát jelenthet a kapcsolatügyelet/kapcsolattartási ügyelet fogalmának a szétválasztásán kívül.

A felügyelt kapcsolattartást elrendelő szerv (bíróság, gyámhatóság) a legtöbb esetben saját hatáskörében hoz döntést, mivel probléma esetén azt a határozatot tudja végrehajtani. Helyben igyekeznek az illetékes szervekkel jó kapcsolatot fenntartani, folyamatosan egyeztetni, konzultálni, de mivel a jogszabályok nem teszik kötelezővé a kapcsolatügyi módszert alkalmazását, így az önkéntes igénybevételen kívül erre nincs is lehetőség.”

Nógrád megye

Szolnoki Beáta

Ld. Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Pest megye

Tóth Attila

Korrektúrázott anyagot küldött, e-mail szöveges kiegészítés az alábbi:

„A kapcsolatügyelet protokollhoz a mellékelt korrektúrába írt javaslataimat küldöm. Általában javaslom:

- az anyagban egységesen szerepeljen a kapcsolattartásra kötelezett és a kapcsolattartásra jogosult fogalom - vagy hasonlóak, amelyek nem csak a szülőket jelenthetik, hanem pl. a nagyszülőket, vagy más rokont, személyt, aki a kapcsolattartást kéri.
- szem előtt kell tartani azt, hogy végrehajtható is legyen az, amit leírunk (pl. szakemberben, épületben), ezért a nagy múlttal rendelkező szakmai szervezetek eddigi anyagait a központok működésére kell jobban adaptálni az anyagban - sokszor a megfogalmazás és a

fogalomhasználat változtatásával is. Egy az egyben nem tudjuk átvenni az ő anyagaikat.
- a mellékletek közül javaslok kivenni részeket mert nem a műfajhoz illeszkedőnek tartom.
- betű elütéseket/kimaradásokat, felesleges szóközüket és felsorolás hiányokat nem javítottam, de van a szövegben jócskán ilyen.
A korrektúrázott anyagban olvashatók a részletek.”

Somogy megye

Hartal Katalin

Véleményezést küldött, e-mail szöveges kiegészítés nincs.

Vélemény az alábbi:

”

A bevezető két fejezet nagyon sok hasznos, egy helyen megtalálható információt tartalmaz.
*„Javasolt az alapellátásban, illetve a szolgáltatás biztosításában dolgozó szakembereknek, a család- és gyermekjóléti központok vezetőinek, hogy az elkészült szakmai anyagot ismertessék és vitassák meg a területükön az adott gyámhatósággal és járásbíróssággal, valamint kössenek konkrét együttműködési megállapodásokat a szervezetekkel.”*8. oldal

Kérdés: Mire vonatkozzon az együttműködési megállapodás? Jogszabály alapján mindenkinek megvan a saját kötelezettsége. Egyezség hiányában erről hivatalból a bíróság vagy a gyámhivatal dönt. Önkéntesen igénybe vett szolgáltatás esetében pedig nem kell hozzá egyik szervvel kötött megállapodás sem.

A 4. pontnál (11. oldal), a Kapcsolattartásra vonatkozó rész nagyon precíz, de szerintem a szolgáltatásnyújtás szempontjából elegendő lenne annak összefoglalása, amely a 13. oldalon nagyon szépen, táblázattal is alátámasztva került bemutatásra.

Az 5. pontot -„Kapcsolattartás rendezésére irányuló eljárás szabályai”- javasolnám kivenni az anyagból, mert ez a speciális szolgáltatás nyújtásához nem kapcsolódik szervesen, inkább eljárási jogot érint (bírósság, gyámhatóság).

A 7. pontban foglaltakat a 6. elé javasolom tenni.

III: Protokoll A család- és gyermekjóléti központ (és kapcsolattartási ügyeletet működtető család- és gyermekjóléti szolgálat) kapcsolattartási ügyeleti/kapcsolatügyeleti szolgáltatása 18. old.

Ez a rész az, ami ténylegesen a szakmai munka kivitelezését segíti, de néhány kérdés, és észrevétel azonban felvetődik.

Tárgyi feltételek (18-19. old.)

Az anyagban több helyen szerepel a „Kapcsolatügyelet/kapcsolattartási ügyelet” elnevezés.

A Gyvt és az NM rendelet kapcsolattartási ügyeletet” ír elő a központok számára. A fogalom tisztázása hiányzik az anyagból. Miben más egyik, vagy másik?

A Somogy megyei központok jelenlegi elhelyezési- és finanszírozási körülményei ismeretében az alábbi feltételek teljesíthetősége szinte teljességgel kizárt:

játszószobán kívüli további helyiségek (szülői váró, egy kisebb szoba az egyéni beszélgetésekhez, mediációs tárgyalások lebonyolításához alkalmas közepes méretű szoba).

Megoldásként javasolnám, legyen úgy megfogalmazva, hogy nem kizárólagos használat, hanem az amúgy már rendelkezésre álló helyiségek e funkciók szerinti használata.

Személyi feltételek (20. old.)

Mediáló szakemberek alapvégzettsége: elengedhetetlen a 3 éves gyermekvédelmi gyakorlat, továbbá speciális képzettsége: a minősített, akkreditált (akkreditált) min. 60 órás konfliktuskezelő, vagy mediációs programon kiképezték

Azokban a központokban, ahol az esetmenedzserek száma 2-3 fő, és talán, ha egy fő felel meg a kritériumnak, akkor ő fog állandóan kapcsolatügyeletet vinni? Mi lesz az esetmenedzseri feladataival? Kis intézmények esetében nehezen megvalósítható. Továbbá külön mediációt szolgáltató szervezetek sem érhetőek el.

Javasolnám az „*elengedhetetlen*” szó helyett a javasolt szó használatát, vagy másik megoldás, hogy elő kell írni minimumfeltételként ilyen végzettségű kolléga kötelező alkalmazását. Somogyi központok többségében nem áll rendelkezésre ilyen végzettségű kolléga.

minimálisan két kapcsolatügyeleti mediátor dolgozik, (ajánlott + egy fő segítő).

Ergó: 3 fő.

Mind amellet, hogy teljesen jogosnak tartom az ügyeleten a legalább két fő jelenlétét, de a fentebb ismertetettek miatt (szakmai létszám hiánya), valamint a jelenlegi létszám minimumra, valamint a jelenlegi állami támogatásra vonatkozó rendelkezések alapján ennek biztosítása a fenntartók részéről szinte kivihetetlen. Vidéken önkéntes segítőben sem bővelkedünk. Kis intézmények esetében ezért a létszám előírás megvalósíthatatlan.

Javasolnám a mondatot átalakítani a „minimálisan javasoltra”.

„A kapcsolattartási ügyelet/kapcsolatügyelet szolgáltatás területi illetékessége

Főszabály szerint a gyermek lakóhelye szerint illetékes család- és gyermekjóléti központ, vagy család- és gyermekjóléti szolgálat ellátási, illetékességi körzete az irányadó.”

Javasolom a lakóhelye szövegezést, lakóhelye/tartózkodási helye meghatározásra módosítani.

A szolgáltatás nyújtás kezdő időpontja (21. old.)

Hiányzik az anyagból, hogy meddig kell nyújtani? Ki dönti el, hogy tovább nincs rá szükség? Hiányzik az anyagból: Milyen díjazás jár, ha munkaidőn túl végzik ezt a tevékenységet (mert legtöbbször hétvégére, illetve 5 óra utánra rendeli el a felügyelt kapcsolattartást a gyámhivatal)?

Szolgáltatás igénybevételének módja (21. old.)

Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium neve 2010-től helyesen: Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium

Szociális és Munkaügyi Intézet (SZMI): úgy tudom, már egy nem létező szervezet

„Ha a gyámhivatal vagy a bíróság határozatot hoz a kapcsolattartási ügyelet/kapcsolatügyelet segítségének igénybevételéről, időpontot kér a kapcsolattartási ügyelet/kapcsolatügyeletről a szülőkkel folytatott előkészítő beszélgetésekhez.

Ezután a kapcsolattartási ügyelet/kapcsolatügyelet értesíti a szülőket a megadott időpontokról.

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

Székhely: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.

Postacím: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.

Honlap: www.szgyf.gov.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az előkészítő beszélgetés alapján a kapcsolattartási ügyelet/kapcsolatügyelet munkatársai döntenek el, hogy a kapcsolattartás I., II., vagy a III. szintje(kapcsolatügyelet) alkalmas-e a probléma megoldására.”

Ez a rendelkezés nagyon jó, hogy bekerül a protokollba, de csak remélni tudjuk, hogy a gyámhivatal/bíróság is betartja, hogy időpontot kér egy előkészítő beszélgetésre.

Eddig ez egyáltalán nem valósult meg. A központok a határozatból értesültek, hogy mely időpontban kötelesek a szolgáltatást biztosítani.

„A felkérésnek tartalmaznia kell az ügy lényegét érintő problémaleírást, ill. az érintett felek elérhetőségeit, ellenkező esetben a kapcsolattartási ügyelet az ügyet csak a hiányzó információk megismerése után vállalja el.”

Ez kötelezően betartandó lesz a hatóság részére is? Mi írja elő számukra?

„III. szint Ezeket az ügyeket csak kapcsolatügyi mediátor tanúsítványt szerzett gyermekvédelmi szakemberekkel rendelkező kapcsolattartási ügyeletek/kapcsolatügyeletek vállalhatják. A gyámhivatal, vagy a bíróság ellenőrzött kapcsolattartást kér, valamint igényli a kapcsolattartási ügyelet/kapcsolatügyelet írásbeli tájékoztatását a megvalósult kapcsolattartási alkalmak tapasztalatairól.”

Pontosítani szükséges, hogy a 60 órás tanúsítvány elegendő-e itt, vagy az IM által regisztrált? A gyakorlat az, hogy főként a III. szinthez kapunk határozatot, de IM általi regisztrációs kollégával a központok nem rendelkeznek, megyei szinten sem biztos, hogy elérhető/megfizethető a szakember.

9.1. Ellenőrzött kapcsolattartás (27. old.)

„ellenőrzött kapcsolattartás”

helyett javasolt a felügyelt kapcsolattartás elnevezés – a jogszabályok és a gyámhivatal is ezt a megnevezést használja

Az elnevezés módosítását javaslom az egyértelműség miatt az utóbbira.

Ez a 22. oldal III. szintnek megfelelő kapcsolattartási ügyelet, és nagyon zavaró, hogy ennek is vannak szintjei. Nem lehetne más elnevezést találni ebben az esetben (pl: fokozat)? Illetve lehetne az elnevezések mellé a korábbi szinteket is említeni, hogy be lehessen azonosítani.

A 9.2. „Segített kapcsolattartás”-nál is probléma a „szint” (I-V-ig) elnevezés. Nehezen értelmezhető

A 9.3. pontban a „Mediációval, visszajelzéssel segített, önálló kapcsolattartás” –

Eleve VI. szinttel kezdődik

Az 1.4.2 Kapcsolattartási ügyelet/kapcsolatügyelet viselkedési kódexe (minta)(37. oldal)

Javasolom inkább házirendnek nevezni

Intézményi keret-megállapodás (minta) (40. old.)

Miért nem „Megállapodás”-nak nevezzük, és az általános megállapodásokra vonatkozó tartalmi követelmények vonatkoznak rá?

A mellékletek sorrendjén változtatást javasolnék: házirend, előjegyzési napló, kapcsolattartási ügyeleti/kapcsolatügyeleti nyilvántartás, munkaköri leírás minták, tájékoztató a szülők számára, ezután a normaszabályozás (etikai kódex, viselkedési kódex, európai charta).

Az előjegyzési napló adattartalma nem fedi le a szövegben előjegyzési feladatok adattartalmát. A nyilvántartás adattartalma kaotikusnak tűnik- javasolom egy egyszerűbb és átláthatóbb forma kidolgozását

„Sik Dorka, Szécsi Judit – ELTE TáTK, Szociális Munka Tanszék – Kutatási anyag” (56. old.)

Javasolom kivenni a protokollból, és irodalomjegyzékbe áttenni, mert enélkül is nagyon nagy anyag.”

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Zám Zsuzsanna

Véleményt küldött, e-mail szöveges kiegészítés nincs.

Vélemény az alábbi:

„7. oldal

- Leírásra kerül, hogy a válási folyamat során felmerülő konfliktusok enyhítését célozza a szolgáltatás, ugyanakkor a kapcsolattartási ügyeletet nem csak elvált szülők és gyermekeik veszik igénybe, hanem a nevelésbe vett gyerekek és vérszerinti szülei, valamint nevelésbe vett gyerekek egymás közötti kapcsolattartása is történhet a szolgáltatás igénybevételével (ha a gondozási hely nem azonos).

Nálunk mindegyikre van példa.

Látom, hogy a továbbiakban már ez nincs ennyire „bekorlátozva”, de ez is egy észrevétel.

9. oldal

- A hétköznapokban nálunk a kapcsolattartás formái és magyarázatai a következők:

Folyamatos kapcsolattartás: a határozatban foglalt időben és helyen (a hely lehet elvált szülők esetén a külön élő szülő háztartása, vagy a kapcsolatügyelet, nevelésbe vett gyerekek esetén a nevelőszülő háztartása, a kapcsolatügyelet vagy egyéb intézmény, ami erre helyet biztosít) a külön élő szülő, vagy a vérszerinti szülő kapcsolatot tart a gyermekkel/gyermekekkel. Ez általában néhány óra.

Időszakos kapcsolattartás: amikor a külön élő szülő, vagy a vérszerinti szülő hosszabb ideig, akár több napig saját háztartásában tartja a kapcsolatot a gyermekkel/gyermekekkel. A hatóság a nevelésbe vett gyerekek esetén felkér minket (CSGYKP-t), hogy környezettanulmányt készítsünk és tegyünk javaslatot az időszakos kapcsolattartás engedélyezésére. Ezeket többnyire a tanítási szünetekre kérik a vérszerinti szülők, és minden hatósági megkeresésben időszakos kapcsolattartásnak nevezik.

Felügyelt kapcsolattartás: nem minden esetben intézményben történik a kapcsolattartás, akkor sem, ha felügyelt. Jelenleg is van olyan nevelésbe vett gyermekünk, akinek a felügyelt kapcsolattartása a vérszerinti szüleiével, a nevelőszülő háztartásában történik, a jelenlévő szakember esetükben a gyermekvédelmi gyám.

19. oldal

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Székhely: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Postacím: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Honlap: www.szgyf.gov.hu

„Semleges hely, amely a különféle korosztályok igényeihez igazodik”. Ez annyira nem konkrét meghatározása annak, hogy milyen alapvető eszközöket, illetve az azokhoz való hozzáférést kell biztosítani.

Igaz a következő oldalon kitér konkrétumokra is az ajánlás, na de az utópia a legtöbb intézményben, szerény véleményem szerint.

22. oldal 4-es pont

Én kiegészíteném azzal, hogy csak azt követően lehessen igénybevenni a szolgáltatást, ha az adott intézmény házirendjében foglaltakat megismerték, elfogadták, és az együttműködési megállapodást aláírták. Szerintem nem elég az, hogy jogerős a határozat.

40. oldal

8-as pontnál, a konyhai eszközök használata kérdéseket vet fel. A már ott lévő konyhai eszközökről van szó, vagy a szolgáltatást igénybevevők által hozott konyhai eszközökről. Mert egy fertőzés esetén ez további problémát jelenthet.

43. oldal

Első mondat esetében szintén probléma számomra, amit az elején jeleztem, nem csak elvált szülők gyermekeit érinti a kapcsolattartás.

44. oldal

10-es pont, rendben vannak a felsorolt esetek, de mi van akkor, ha például egy unoka-nagyszülő kapcsolattartás van leszabályozva, és a gyermek nem akar továbblépni a következő szintre? Mert ilyenünk is van. A leszabályozott 2 órás kapcsolattartás évek óta 20 percig tart, tartalmilag nulla, és minden esetben a gyermek kéri, hogy hagy távozzon a szülővel a kapcsolatügyeletről. Tehát én itt kiegészíteném a felsoroltakat.

53. oldal

A tájékoztató az elvált szülőket tájékoztatja, de nem csak ők veszik igénybe a szolgáltatást. (A helyesírásra szükséges figyelni, gépelési hibákat javítani.)

Érdeemes lenne végiggondolni a kapcsolatügyelet helyét az ellátórendszerben. Sok esetben, akik igénybe veszik a szolgáltatást ügyvédekkel jönnek, elhidegült viszony, megromlott, elmérgesedett kapcsolat jellemző a Felekre (apa-anya, bonyolódhat további családi szerkezeti modellekkel), melyre úgy gondolom és gyakorlati tapasztalat is, hogy a szociális szakemberek jogilag nem felkészültek és nem is feltétlenül mediációra/szociális munkára van szüksége, tekintettel arra, hogy ezek a felek jogi úton, ügyvédekkel akarják „rendezni” ezt a helyzetet. Ezen túlmenően az Intézmények többsége épületszerkezetiileg sem alkalmas a feladat ellátására, mert még ha a minimális tárgyi eszközöket biztosítják is, sajnos az épületekhez hozzáépítés nem történt, tehát irodák vagy klubhelyiségek állnak rendelkezésre a feladat ellátására.”

Tolna megye

Tolácsi Zsuzsanna

Korrektúrázott anyagot küldött, e-mail szöveges kiegészítés az alábbi:

„Mellékelten küldöm a kapcsolattartási ügyelet protokoll véleményezésemet. Javaslom, hogy a Sík Dorkáék tanulmánya az anyagnak ne legyen melléklete, csupán, mint irodalom jelölődjek meg.

Sajnos a kapacitásigények kimaradtak az anyagból. Mindenképpen javaslom, hogy az is kerüljön be, foglalkozzunk még ezzel az anyaggal.”

Vas megye

Kránitzné Réthy Anna

Véleményét e-mail szövegben küldte meg, amely az alábbi:

„Két, a gyakorlatban dolgozó mediátor kollégámmal átnéztük a "Kapcsolatügyeleti protokoll" munkaanyagot.

Általánosságban a véleményünk, hogy hasznos a gyakorlati munkát segítő anyagról van szó. A javasolt dokumentációra vonatkozó észrevételeik a kollégáknak, hogy nem feltétlenül kellene egységesíteni, hiszen azokban az intézményekben, ahol több éve (évtizede) működik a kapcsolatügyelet, már kialakult a használt és bevált dokumentáció, amin nem lenne szerencsés változtatni.

Javaslatuk, hogy a mediátor önálló munkakörben legyen foglalkoztatva (ne csatolt munkakörben, esetmenedzseri feladatok ellátása mellett), ami akár jogszabályi szinten kerülhetne szabályozásra státusz meghatározással a csgyk-ban (lásd. óvodai és iskolai szociális segítő, vagy szociális diagnózis készítő esetmenedzseri státusz).

Nagyon fontos lenne a protokollba beépíteni, - amennyiben a láthatás nem halad előre, úgy a mediátorok, kapcsolatügyelet munkatársai hivatalosan jelzést tegyenek az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálatnak. Ott családsegítés keretében segítsék a gondoskodó szülő gondolkodásának megváltozását.

Gyakorlati észrevétel, hogy az oldalszámozásban hiba van, hiszen a 48. oldal után a 38. oldal jön és itt újra indul a számozás.”

Zala megye
Tóth Zsuzsanna

Véleményt küldött, e-mail szöveges kiegészítés nincs.

Vélemény az alábbi:

”

1. Kapcsolatügyelet vagy kapcsolattartási ügyelet

Zalaegerszegen 2005-től működött kapcsolatügyeleti speciális szolgáltatás.

A jogszabály 2016-tól a központok kötelező feladataként vezeti be a kapcsolattartási ügyeletet, emellett különválasztja a kapcsolatügyeletet, mint önálló szakmai módszertani programmal rendelkező szolgáltatást.

A korábbi kapcsolatügyeleti szolgáltatás és a jogszabály szerint kötelező feladatként megjelenő kapcsolattartási ügyelet -külön szakmai programja, házirendje stb. ellenére-összemosódott a gyakorlati munkavégzés során.

2017-ben, a gyámhivatali ellenőrzés felhívta a zalaegerszegi központot „a kapcsolatügyelet és a kapcsolattartási ügyelet szakmai tartalmának pontosabb elkülönítésére a szabályzatban, a dokumentációban és a gyakorlatban is.” Az intézmény vezetése ennek következményeként az előbbi megszüntetése mellett döntött, mert a szolgáltatás „kettéválasztása” a gyakorlat és a dokumentáció szintjén nem volt megvalósítható, és nem volt életszerű számunkra.

Az elmúlt három és fél évben a hatályos jogszabályi előírásnak megfelelően működtettük a szolgáltatást, támaszkodva a korábban kialakított módszertanra, és a megszerzett szakmai tapasztalatokra.

A fenti információkat tájékoztatásul írtam le, mert a következő gondolat merült fel bennem.

- Ha ez az anyag a kapcsolattartási ügyelet működéséről és működtetéséről szól, szükséges-e a III. ponttól a kapcsolattartási ügyelet mellett a kapcsolatügyeletet is említeni, hiszen az utóbbi a továbbiakban is önálló szakmai módszertani programmal rendelkező szolgáltatásként működik, ahol működtetik, illetőleg a jogszabálynak ez a része nem változott („*d) a konfliktuskezelő szolgáltatást vagy az önálló szakmai módszertani programmal rendelkező kapcsolatügyeleti szolgáltatást*”).

- A protokollban nem különül el egyértelműen, hogy van-e a továbbiakban különbség a két fogalom között, vagy egymás szinonímjaként lehet használni ezután a kapcsolatügyeletet, ill. kapcsolattartási ügyeletet?

- Szükséges lenne a tisztázása, egyértelműsítése a fogalmaknak azok számára, ahol mindkét szolgáltatás jelen van a mai napig is.

2. Eljárási szabályok

II/5.b.: „*megkeresés*: a gyámhatóság az eljárás során **megkeresheti** a felek lakóhelye szerint illetékes család- és gyermekjóléti szolgálatot környezettanulmány készítése céljából, valamint a család- és gyermekjóléti központot vagy felügyelt kapcsolattartást biztosító egyéb szolgáltatót annak érdekében, hogy a felügyelt kapcsolattartás időpontjára vonatkozóan előzetes egyeztetést végezzen” – véleményem szerint a szolgáltatást nyújtó megkeresése szükséges és fontos lenne, nemcsak lehetőség szintjén.

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Székhely: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Postacím: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Honlap: www.szgyf.gov.hu

3. Személyi feltételek

- III.2.2.c. Mediáló szakemberek alapvégzettsége: felsőfokú alapvégzettséget ír elő ez a pont, mediátor képzést asszisztensi munkakörben dolgozó, szakirányú középfokú végzettséggel is elvégeztek, Zalaegerszegen is van két ilyen kolléga, ezért ez a pont ellentmondásos, amennyiben a mediátor képzettség megszerzésének nem volt feltétele a felsőfokú végzettség megléte.

4. Igénybevétel módja

A III.5. pont szerint

„III. szint (kapcsolatügyelet) azokban az esetekben indokolt, amikor a szülő gyermek kapcsolat megszakadt, ellenséges, ellenneveléssel terhelt évek teltek el kapcsolattartás nélkül, vagy jelenleg botrányok tarkítják a kapcsolattartási alkalmakat. ... Ezeket az ügyeket csak kapcsolatügyeleti mediátor tanúsítványt szerzett gyermekvédelmi szakemberekkel rendelkező kapcsolattartási ügyeletek/kapcsolatügyeletek vállalhatják.”

Tudomásom szerint Zalában csak Zalaegerszegen vannak olyan munkatársak, akik kapcsolatügyeleti mediátorok, ill. kapcsolatügyelet –tudtommal- nem működik a megyében, akkor valóban visszautasíthatjuk a szolgáltatás nyújtását ezen esetekben? Ez nekem kérdőjeleket vet fel. Illetőleg a központok egy része hivatkozhat arra, hogy nem tud szolgáltatást nyújtani, nincs megfelelő végzettségű szakembere stb. → növeli az egyenlőtlenségeket a központok között.

5. Munkaformák

- A protokoll megjelenését követően a bírósági és gyámhivatali határozat is ezen fogalmakat használja majd: ellenőrzött és segített kapcsolattartás, illetőleg az eddig felügyelt kapcsolattartásként megnevezett szolgáltatási forma az ellenőrzött vagy a segített szinonímája?

- A szinteknél szükséges lenne egyértelműbben megjelölni a kompetenciahatárokat. A segített kapcsolattartás szintjeit az ügyeleten dolgozó mediátorok fogják megállapodásban rögzíteni, illetőleg a „továblépést, szintlépést” is?

6. Egyéb

Az anyagban nem szerepel a szolgáltatást nyújtás visszautasítására vonatkozó szabályozás:

- nem egyértelmű, hogy a szolgáltatás nyújtásának feltétele az együttműködési megállapodás megkötése. A jogszabály nem írja ezt konkrétan, így van olyan szülő, aki nem hajlandó megállapodást, szolgáltatás megismerésére vonatkozó tájékoztató nyilatkozatot sem aláírni. Állásfoglalást kértünk az SzGyF Módszertani Főosztályától, de az abban leírtak ellenére a gyámhivatal a szülővel egyetértve nem tartotta szükségesnek a megállapodás megkötését a szolgáltatás nyújtásához, hivatkozva arra, hogy semmilyen jogszabály nem írja azt elő konkrétan.

Az eltelt másfél évben nyújtjuk a szolgáltatást az együttműködni nem kívánó látogató szülő részére, aki folyamatos atrocitásokkal nehezíti a kapcsolattartási ügyelet

működését (ügyelet munkatársait illető alaptalan vádaskodások, jogainak félreértelmezése, feljelentések, bejelentések sorozata, indokolatlan adminisztrációs többletterhek, ügyeleten a munkatársak irányába történő agresszivitás)

Úgy gondolom, hogy hasonló problémával nem vagyunk egyedül Zalában, szükséges lenne egyértelműsíteni az írásbeliséget: megállapodás, tájékoztatás, házirend megismerésének aláírását, továbbá az abban foglaltak be nem tartásának szankcióit – jogszabályi vagy protokoll szinten.,,